

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ
ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

**This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonComercial
3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) license.**

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

ԲԱՐԵՊԱՏՈՒԹԻՒՆ

Ե Ա Խ Օ Տ

ՃԻՆՃԱՐ ԿՈՄԻՒԹ

ԹԱԳԻՑԱԹԸ Ի Ի Զ Է Ր Ի Ն Ե

ՊԱՇԱ ՌՈՒԽԹԱՍՏՐ ԹԱՌԻՖԼԵՐ

Բ Ն Է Շ Ր

Ս Տ Ե Մ Պ Օ Լ Տ Ե

Յ Մ Ի Ն Ա Ս Ե Ա Ն Ե Ն Պ Ա Ս Մ Ա Խ Ա Ն Ե Մ Ի Ն Ե

ԹԱՌԿՈՒ ԹԻՄՍԻ ԳԵԼԵՆՏԵ

— 1 8 6 1 —

64942

(697)

004

ԲԵՐԵԳ ԵՀՍՈՒԹՅՈՒՆ

ԵԱԽՕՏ

ՑՐԱԾԱՐ ԿԵՄԻՒՐ ԹԵՂԻՇԽԵՐԵՐԵՐԻ ԻՖԱԿԻՒՆԻ

ՊԵԶՋ ՄՌԿԽԹԸՆԵՐ ԹՎԱՐԻՎՈՒՄ

Ա Թ Ա Ե Գ Ո Լ Յ Ա

Յ . ՄԻԿԱՅԵԼԻՆԻ ՊԱՌՄԱՆԵԿՈՒՏԻՒՆԻ

ԴՐԱՎԱՐ ՑԵՓԱ ԹԵՎ ՕԼԱՎԱՑՈՒ

— 1861 —

“Ուշի առաջն երես ա'զիւ իշով՝ հեր իւլիւ-
ակարե միւ առիւ ա'զիւնցը օլուն”։ Ա զիւս. Ա .
45 .

Ի Ե Ռ Ե Վ Պ Ե Կ Ա Տ Ո Ւ Թ Ե Լ Ե Ր Ե Ր

—

Գ Հ Ս Մ Ա Լ Ե Վ Ա Լ

Ա յ ա հ ի հ ա մ ի ն ի ն մ ո ւ խ թ ա ս ա ր թ ա ր ի փ ի :

Գ Հ Ս Մ Ա Լ Ե Վ Ա Լ

Գ հ ա ւ ր թ ու լ ու շ հ ա գ գ ը ն տ ա ս պ ա զ ը ս պ ա մ ա թ ը լ լ վ է մ ի ւ հ լ ի ք ի ւ մ ի ա լ ե ր ո ւ է ն ս ա գ ը ն մ ո ւ դ ր ո մ ն ը ն տ ա ս ս ի հ ա մ թ լ ե լ ո ւ :

39252-67

ԱՅՐԵՊԵՏԱՆԻԹԻՒ

ԳԼՈՒԽ ԵՎԱՀԵԼ

Ա-կա ոբնի համեմատը ն-ըլէծ :

ՀԱՅԻ ինալանըն էմրի տիր քի՛ ճիւմի՛
մասլահաթլարըն էն էլզէմի տին օլսուն . վէ
չօճուզլուգտան պէրու տինէ մէշղուլ օլմազ՝
օնուն հէր քէստէն մաթլուպու տուր : “Ո է
սէնի եարատանը՝ կէնձլիյինին կիւնլէրինտէ
խաթրընտա թութ , եաման կիւնլէր իւլմէզ-
տէն , վէ՛ (Օ)նլարատան հազզ էթմէժ” տէյէ-
ձէյին եր լար եագլաշմազտան” : Ճառ . ԺԲ . Ա .
Ետնի տէ Ա. տիր քի՛ կէնձլիյինտէ տինէ
մուգայէտ օլ . Խպմիոս տիգգամթ եաէձէյին
շէյ օ օլսուն , վէ եիւրէյինտէ իլք եէրի օ
զապթ էթմսին , զիրա օնա լայրդ որբ : Լն
էյի կիւնլէր օլան կէնձլիյինին կիւնլէրինտէ .
Վալահընըն հուզուրունա չըգմազա հազըրըդ
կէօր : Կէնձլիյինտէ օնու քէնտինէ տօսմթ էթ-
մէյէ չալըշըր իբէն , կէօքտէ պիր զափի մէք-
եան արա . վէ պունձիլէյին՝ շաղլըլըն հէր
պիր ախէր սէպէպինէ՝ շու էն ալա սէպէպ-
էրի՝ եանի կէցյտէ օլան փէտէրին գայրըմա-
սընը վէ բնայէթլի Կառրիմարընընըն մու հապ-
պէթինի տախի զամմ էյլէ : (Օ)նուն կիսի հիշ
պիր վազըթ տտէմ սէցյլէ մէմիշ օլան միւպա-

րէք Գուռթարրնըմրգ՝ սահիչ խպատէթքեար-
լըզըն իզթիզասընը վէ զըյմթինի՝ մահապ-
պէթինէ պէյան էտէր . “Ա ազըմ օլան շէյ
պիր տիր”, (Ղ. մ. մ. 42.) տէր : “Օիրա
էյէր ասէմ” պիթիւն տիւնեայը գաղանըր
առ ճանչնը զայ էտէրսէ, նէ Փախտէ էտէր” .
Ա. մ. ը. 36 :

1 . Ա. ա. մ. էտէրին չօղու՝ տինին Փազիլթի
վէ իզթիզալը օլտուզունու իզրար էտէրլէր
իսէ տէ, երնէ օնուն սահիչ տօնթլարը աղ
տըրլար : “Մաւ պուլանլար աղ տըր”: Ա. մ. է.
է. 14 : Չօղու՝ մատ պիթիւն պիթիւնէ
պի գայտ տըր : Պազըլարը տախի տինտարլը-
զըն սուրէթինէ մալիք իսէլէր տէ, օնուն գուլվ-
վէթինի բնքեար էտէրլէր : Պազըլար միւրա-
յիլիք կէսթէրիրլէր . “Կիւզէլ սէօղլէր սէօյ-
լէրլէր, լարին նափաք ամելլէր իշէրլէր . կէօց-
լէրինի կէօյէ տօղու գալտըրըրլար : լարին ա-
տըմլարընը ճէհէննէմէ չէվիրիրլէր”: Տին՝ տիւ-
նենէլի մէնՓատթլարըն չօղու կիւլի՝ ամալար-
տան չօնուգլարընա՝ վարիստէն վարիսէ գա-
լըր պէրէքէթ տէյիլ տիր : Տինէ միւթալիդ
օլան մէյիլլէրտէ՝ էն տինտար ամանըն չօնու-
զու թապիաթտէն էն տինսիզին չօնուզու-
գատար մահրում տուր : Տին՝ վիճուտուն եա-
ճանըն սիֆաթլէրի օլան ա՛գըլ, հիւսն վէ գուլվ-
վէթ կիւլի՝ թապիաթտէն մալիք օլտուզումուզ
ոլէրէքէթլէրտէն տէյիլ տիր . զիրա թապի-
աթտէն ճանըն մէյիլլէրի՝ տինինսիլէրինէ պիթ-
իւն պիթիւնէ զըտտ տըրլար, հէմ տախի
զահմեթսիդ վէ զըտտ պիր շէյէ գարշը կէլ-

մեքսիզին էտինիլիր պէրէքէթէրտէն տէյիլ .
“Չալըշըն քի՝ տար գափուտան կիրէսինիզ”
(Պ. Հ. Ա. 23) քէլամը՝ “Յ. րիստոսուն
թէնպիհի տիր : Պու սէօզէր սրտգը պիւթիւն
վէ դայրէթ իլէ տէօյիւշէրէր՝ կէզա հէր գարշը
կէլէն շէյլէրին օրթասընտան չը էլ եօլ աչըպ
կէշմէք տէմէք տիր :

2. Լյ կէնձ տօսթում՝ պու գարշը տուր-
մագլըգ՝ չօդ սէպէպլէրտէն հասրէ օլուր : Ու-
նին քէնտի եխրէյինին շիւրիւքլիւքլէրի՝ Վլ-
լահանի կէրչէքլիյին սէնին ճանընա կիրմէսինե-
մանի՝ օլաճագլար : Տիւնեանըն եանկըշ վէ
ալտաթըր ի’թիգատլարը սանա՝ սահիհ տինին
հագգընա՝ իգթիզասընտան զիյատէ սօֆու-
լուգուուր տէյի ինանմագ, վէ օնտան իք-
րահ էտիպ օնտ խօր պագմագ էօյրէթէ-
ճէքլէր : Վլահ իլէ ատէմին պէօյիւք տիւշ-
մանը օլան շէյման՝ սէնին ֆիքրինէ հէր իհ-
զար էտէ պիւճէյի ալտատըշ իլէ՝ սէնին Ծի-
սուս Յ. րիստոսա թապի՝ ոլմանը մէն՝ էթմէ-
յէ չալըշաճագ, վէ չօդ քէրրէ օնուն էմք-
էրի ոյօշա չըգմօյաճագլար : Այս օնլարտա
պու տիւնեանըն ալահը իմանսըզարըն ա’գ-
լընը քէօր էթաի, քի Վլահըն թասվիրի օ-
լան Յ. րիստոսուն մէլապինին աւետարանընըն
նուրու օնլարա տօղմայա” : Բ. Արք. Պ. 4 :

Ա է շիմտի՝ պէն սանա տինին նէ օլուուզու-
նու թարիփ էթմէյէ չալըշըրքէն, սանա եալ-
վարըրըմ քի՝ սանա Վլահ էօյրէթսին տէյիւ
սէնին տուալէրինի պէնիմքլէրէ զամմ էտէսին :
Ա է սանա եալվարըրըմ քի՝ շիմտի մուհամ-

պէթ իլէ սանա իհզար էտէնէյիմ աշխիքեար հաղղոդաթւրը՝ էօլիւմ ևաթաղընտա ևաթը գուրթուլուշ նասրը պուլունա պիլիբր տէյի ճան ու կէոնիւլտէն արայօր կիպի՛ տիգգաթըլէ տինկլէյէոին :

Յ. Տին՝ շու շէյլէրտէն իզարէթ տիր . եանի՛ գապահաթըլըրզը վէ պէլամիզը էօլէ սանի՛ պիլմէլիյիղ քի՛ կիւնահտան վէ քէնտիմիզտէն իբրահ էտէլիմ . Ա է միւպարէք Ալլահ վէ ձելիլ Գուրթարրծըրմզ իլէ էօլէ աշնա օլմալոյրդ քի՛ պու աշնալըգ սէպէպիյլէ գուրթուլուշ իշիւն Ծիսուսա ինանըպ , վէ հէփի իւմիուերիմիզի օնուն էթտիյի քէփարէթ վէ տատէթէ տայանարրարմ , վէ եպէաի մասլահաթըլըրզը օնուն գայարնա էմանէթ էյլէյին՝ քէնտիմիզի վիճուա , ճան վէ րուհ իլէ Փէտէրէ՝ Փէտէրիմիղ տիր տէյիւ , Օզուլա՛ Գուրթարրծըրմզ արօ տէյիւ , վէ Վզիղ Բուհա՛ Վզիղլէյիմիղ տիր տէյու թէսլիմ էտէլիմ :

Կ. Տինին թէմէլի՛ քէնտի գապահաթըլըրզը՝ վէ եիւրէք շիւրիւրլիյիւմիւզիւ պիլմէնին իւզէրինէ գուրռուլուշ տուր : Խասմէալըգ՝ խասմէյէ հէքիմին ևարտըմընըն գըյմէթինի էօյրէթտիյի կիսյի , զուլլուգ՝ էսլըրի ազատըզը արամաղա ևէլլմէնափատիյի կիպի՛ , վէ գաթըլէ ևա հապսէ հիւրմ օլմադըզգ՝ միւնցիմին մէրհամէթ իշիւն ևարդարմասընա սէպէազ օլտուղու կիսյի՛ , զազէպէ հիւրմ օլունտուղումուզու վէ գապահաթըլը օլտուղումուզու պիլմէմիզ տաիի՛ ճանըմըրզը Ծիսուս Պզիսատու

գապու լեթմէյէ հազրիար : Պահա վուզու ֆանտան : Առաջապահեթիւն Վըահա գարշը պաշ գալարիմը օլտուզունու առյաննամու . վե կիւնահարբնտան նատիմ միսին . պէօյլէ օլտուզու առյաթիւն հելաբլրդտան գուրթմուլա մազըն : Խապա տէմիշ տիր քի “Եւյէր թէվ պէ և թմզունիզ , ճիւմիւնիզ պէջըէ հելոք օլուժապալնըզ” : (Ղ ա-1 . մ.գ . 3 : “Վըահ շինի ատէմէրին հեփիսինէ հեր եերանէ թէն պիչ ետէր քի թէվոյէ ետէլեր” : Կարծ . մ.է . 30 : Պու տէտիյի թէվակէ կիւնահան եօթիւրիւ ողիր կեշինի գասավէթ տէմէք տէյիլ անիր , իլլա օնուն քեօթիւլիւք , ալչաղլըդ վե նա քրեօրլըւդ պատուզունու եցլէ ողիր տուցմագ տէմէք տիր քի , ճանրմըզ օնտան իբրահիւմիուն հիւրիւմինտէն վե ազապընտան դուր թուլնալա ողիր քեսրին արզույտ մալիք օլուր :

Ծ . Եյէր քէնտինի վէ կիւնահըն քեօթիւյիւնիւ ողիլմէք՝ սէնի եեր իլէ պէրապէր ալչաղլսթմազա վէ եիւրեքաւն “Ղա Վըահ և էն կիւնահքեարա մաղֆիրէթ զըլ” . (Ղ ա-1 . Ժ. 13) շազրինարա ու պէոյ օլմուշ իսէ , մատան ունկրտ ողիլմէլիսին քի , տինինի փէք պիր իզթիղալը թարաֆը՝ Խապա Հիսուս Քըրիստոս իլէ աշնալըդ տըր : Ա է պու աշնալըդ . Քրիստոսուն փազիլէթիւրինի շէ լիման լորին ողիլէ աղիւտիքլէրի կիսի աալմ ա'գլէն ոիիմէք տէյիլ տիր , իլլա օնուն գուզվէթինին վէ ինայէթինին շէ ցլէ ողիր հարաքէթէ կելթիրիր իլմիր վէ օնա եցլէ իման կեթիրմէք տիր քի . օ իման թէ յակէքեար կիւնահքեարը ճա-

Նընը զապթ էտիսդ, հետի խմբտինի վէ պիւ-
թիւն իթիմատընը՝ պիլքիւլիյէ Ծիսուսա գո-
մաղա սէպէայ օլուր։ Ծիսուս Վրիստոսուն
հադդընտա Խնճիլ խապէրինին խիւլասասը պու-
տուր։ Ծիսուս Վրիստոս թապիտթմէ Ալահ
ոըր։ "Ապթիտատէ Ալահըն գըթընտա իտի,
վէ Ալահ իտի"։ Յակ. Ա. 1. Օնուն մէր-
համէթի վէ գէտէրինին մուհապպէթի օնուն
ինսան թապիտթընը ալմասընա սէպէայ օլուր։
"Առու սուրէթինի ալարագ՝ ատէմիէր շէքինէ
կիրաբի"։ Փէլո. Բ. 7. "Օ զէնկին իքէն
սիզին իչիւն ֆագիր օլուր, թա քի սիզ օ-
նուն ֆագիրլիյէ իլէ զէնկինլէնէսինիզ"։ Բ.
Ա. 7. Օնուն պաշ մերամը կանահ
իչիւն քէֆարէթ էթմէք իտի։ "Օ իսէ գա-
պահաթլարըմրդ իչիւն եարալանտը, վէ եարա-
մազլըդլարըմրդ իչիւն տէզիւլտիւ. սէլամէ-
թիմիզին թէտիպի օնուն իւզէրինտէ օլուր, վէ
օնուն եարալարը իլէ պիզ շիփա պուլտուգ"։
Եսայ. ԾԳ. 5. Խարապ օլմուշ տիւնեանըն
գուրըմուլմասը իչիւն պու աճայիս թէրթիպ
Ալահըն մուհապպէթինին վէ հիբմէթինին է-
սէրի իտի։ Ամմա "Ալահ պիզէ օլան քէնտի
մուհապպէթինի իզհար էտէր. շիւնքի պիզ
տահա կիւնահբեարլար իքէն, Վրիստոս պի-
զիմ իչիւն էօլտիւ"։ Հայ. Ե. 8. "Վրի-
ստուն իլէ գանընըն զասիթասը իլէ Փիտպէ-
ետնի օնուն ինայէթինին զանիմէթինէ կէօրէ
սուշտորըն ավֆլըդնա մալիք իզ, քի օնու պի-
զէ հէր իլմ վէ Փիրասէթ իլէ արթըրտը"։
Ետէ. Ա. 7. Ա է Ծիսուս Վրիստոս քէն-

այս սիւրիւսիւ իշխոն շեքամթ էտիոյ՝ օնլարը գըլազուզամաղա, պէքլէմէյէ, գօրումաղա վէ էօլիւմ սա'աթը նոտ օնլարը գապուլ էթմէյէ. կեօքտէ Արևիչըն սաղ եանընտա օժուրմուշ տուր, վէ պունտան սօնկրա ճիւմլէնին հաքիսի մանսուպունտա կէլիոյ՝ ճիւմլէ ատէմլէրին է-պէտի հալինի սասիթ էթմէք իշխոն հիւրմ վէրէճէք, վէ քէնտինին ճիւմլէ ալշագ կէօնիւլիւ տօսթլարընըն սա'ատէթինի թամամ էտէճէք :

6. Վատէմին կիւնահլէրի իշխոն Վրիստոսուն քեֆարէթ էթմէսինին իդիմիզալը թալիսի. Եսքի զէմանտէ գանուն պազլայընը Օալզոս փատիշահըն նազլիյէթինտէն գոլոյ պէյան օլունուր : Օնուն շերի'աթ գանունլէրինին արանընտա պիր գանուն վար իտի քի' զինաքեարըն ճէզասը իշխոն կէօզլէրինի չզգարմագ էմր էտէր իտի : Խմախրասմ կէլէ՛ իլքին պու գապահաթ իլէ քէնտի օղու թութուլտու : Խշու գանուն պազլայընընըն ա'տալէթի' հիւրմիւն ինրա օլունմասընը թալապ էտէր իտի իսէ տէ, օ պիր թարաֆտան պապալըդ մերհամեթի գապահաթըն պազլանմասը իշխոն եալ վարոր իտի : Խմախրասմ պու սուրէթաւ նէ եափմալը իտի : Խնձամ փատիշահ քէնտի պիր կէօզիւնիւ վէ օղունուն տա պիր կէօզիւնիւ չզգարմաղա գարար վէրտի : շեցյլէ քի' գապահաթընը էվլատընա վէրիլէճէք ա'զապըն պիր փայընը քէնտիսի շեքմէքլէ, կիւնահըն ճէզասը թէքմիլ ինրա օյունսուն : Պու մատտէտէ պիր թարաֆտան ա'տալէթի ինրա էթ-

մէյէ է զյլէ պիր սապիթ գարար կեօրիւնիւրքի ,
շերի' աթ' ճէզասըզ ողօզուլա պիլմէզ իտիլինի
պիւթիւն միլլէթէ գանուրդազա եւթէր . Ա է
ո պիր թարաֆտան տախի է զյլէ փէտէրլիր մէր-
համեթի կեօրիւնիւր քի , եարը ա'փվ օլուն-
մուշ գապահաթլընըն եխրէյինի տէրունի
թէվպէյէ կէթիրիպ' քէնտի քէնտինտէն իբ-
րահ էթատիրմէլի տիր :

Անին վէ ճիւմլէ ատէմլէ րին կիւնահը՝ ե-
պէտի ա'զազա լոյլդ արը . կիւնահա լոյլդ օ-
լան է-ճրէն՝ եւլում ուն : Նուլ . Զ . 23 .
Վլլահըն ա'տալէթի՝ պու իւճրէթին իճրա օ-
լունմասընը թալապ ետէր . լաքին օնուն հիք-
մէթի՝ ա'սի տիւնեա իշխւն պիր մէրհամեթ
թէրթիպի իճառ էթտի . վէ օնուն մէրհամե-
թի օնա՝ օլ թէրթիպ իւղըէ ա'մէլ էթտիրիր :
Ա է օլ թէրթիպ չու իտի քի , քէնտի սէվ-
կիւլիւ Օզու տում իշխւն ա'զապ չ'քիոդ օնուն
եւրինե պէտոռ'ւա օլա : Պազուր . Գ . 13 :
Ա է պու վէճհ իլէ կիւնահըն ճէզասը իճրա
օլունա , վէ պէջլէճէ կիւնահըեար պէ-նիւն
պէ-նիւնէ ա'փվ պուլա պիլէ : Պունճրէյին
Վլլահ ինա'ալա հազրէթլէրի ճէմի'ի ա'գըլլը
մախուգաթլընա՝ քէնտի հիւրմիւնիւն ալթըն-
տա կիւնահ ճէզասըզ օրամազ իտիլինէ պիր
գորգուլու իսպաթ վէրախ : Ա է պունտան
պէօյլէ կիւնահտան նիշայէթօսիզ տէրէնէտէ
իբրահ էթահիյինի կէոսթէրտի . ո պիր թա-
րաֆտան թէվպէրեար կիւնահըեար գուրթուլ-
սուն տէյիւ սէվկիւլիւ ()զլունու օնուն եւրին-
տէ տուրմազա թային էթմէքլէ , վէ ինսա-

Նըն կիւնահլարընքն ձեզասրնը պէօյլէմէ վրբիստոստ չէքտիրմէթլէ , հելարէ միւսթահագդ օլան ինսանա էոլշիւսիւղ մուհապակթինի պէյան էթան :

7 . Պու հեր շէյէ զատքը Կուրթարընը իլէ աշնարք մութլադ սանա իգթիզալը տըր : Կիւնահրեարրն էպէտի իւմիալէրինին թէմիլի եալընըդ վրիստոս տուր : (Կուն իսմինտէն դպյրի պիլու իսիմ եօգ տուր , քի օնուն իլէ կիւնահրեար զուրթուլա պիլսին . վէ Վլուհ թատ'լայէ ևազլաշմանըն եօլու եալընըդ) տուր : Կուրթուլուշուն եօլու ճան ու կէօնիւլտէն օնա ինանմագ տըր : " Ի ապալ Հիսուս Վրիստոսա իման կէմիր , վէ խէլաս պուլասրն " : Գործ . Ժ : Անանըպ վաֆթիդ օլունան զուրթուլաճագ " : Արտէ . Ժ . 16 Լաքին էյ կէնճ տօսթում քէրէմ էտիս պանա բուխութ վէր , քի ասըլ իման եէրինէ օնուն կէօլկէսի իլէ ճանընը ալտաթմագտան սէնի տօսթանէմէ սազընտրպալլմ : Օիրա " Ը էյթանլար տախի (ողիր թարդ) ինանըրլար վէ տիթրէրլէր " : (Ե-ի . Բ . 19 : Ե'վիշ Վկիթապտաւ Ծիսուսա ինանմագ " Եշիրէք իլէ իման կէթիրմէք տիր " (Հ-ում . Ժ . 10 :) տէյիւ թարիփ օլունուր : Պու զուրթուլուշ թէրթիպինէ հէմ եխորէք բազի օլմալը , հէմ ա'զըլ գանմալը : Վրիստոսա ինանմագ " օնս քաղուլ ենաւ + ոէր տէյիւ պէյան օլունուր : Եյէր օնա ինանըրսան , օնու սէնին Պապպն , իւմիտին , Կուրթարըն վէ հեր շէյին տէյիւ գապուլ էթմելիսին : Հէմ տախի ինանմագ "

Վլահն թաստիգ էթափյի հագիգաթլարա
բանց՝ մնարը քողութեած տիր տեյիւ թա-
րիք օրունուր : Այսր Ծիստասա ինանըրտան ,
օնուն Աղիզ Վիթապընըն կեօսմէրտիյի
կիպի՛ հեր շեյէ գատըր Կուրթարընը օրու-
զունա , վէ Աւետարանըն օնուն հագընտա
հեր նէ էթմիշ տեյիւ նազլ էտէրսէ սահինէն
ետիմը օլտուզունա , վէ սէնին իշիւն էօմրիւ-
նիւ թէսիմ էթմիշ օլտուզունա գանմալուըն :
Ա է պու շեյէրէ գանտըդտան սանկրա՝ պու-
ողեցիւք գուրթուլուշա սարըւմալուըն : Խնան-
մագ՝ Վիթասասա Երես ուր տեյի պէյան օ-
լունուր . օնուն գուվ վէմնէ վէ ինայէթինէ
եօյլէ պիր գանմոգ տրը , քի ատէմ գանտը-
զը կիպի՛ օնուն ճանը էօմիւր իշին վէ գուր-
թուլուշ իշիւն սայքի օնա վարըր :

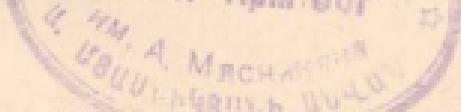
Խմանի կեօղիւնիւ օնա ոիք , սէնին էպէտի-
միյէ տայիր հեր շեյինի օնուն ատալէթինէ
վէ եղիւմիւնէ պաղլը թութ : Ուէրհամեթի
վէ ճէննէթի էտինմէք իշիւն պիւրհանըն պու-
օլուն՝ քի Ծիստաս սէնի սէվմիշ , սէնին իշիւն
եօլմիւշ տիւր : Ա որ թէնհատէ էթափյինի-
պատէթին հիյութի վագըթարընտա հեր
շեյինի Ծիստաս էմանէթ եյլէ : (Օրատա՝ ոլ
ինտինտէ ըշրդ վէ գարանիրդ պիր օլանա՝
տեյէմ զմիսին քի , Այս Պապպ Կուրթա-
րընըմ , սանահապատէթ էտէրիմ , սէն կիւնահ-
լէրիմ իշիւն էօլտիւն , վէ հեր էպէտի ումու-
րումու տանա թէսիմ էտէրիմ : Վթէնտի գտ-
նըն իլէ պէնի եայդա . տեյիլ եալընըլ այտգլա-
րըմը , իլու էլլէրիմ վէ պաշոմը տախի : Աթէնին

Վականական սարը լըրըմ. սէնին հեր պէ-
յան էթախինի պանա բնանաըր. հեփ էօյ-
րէթախինի պանա է զյրէթ. սէնին էօրնէխինէ
ույժագ իսմէթիմ. Աէնին հեփ սէվտիխինի
պանա սէվտիր, վէ հեր իքրահ էթախիխինի պանա
տա իքրահ էթախիր. վէ իմանըրմ մուհապէթ
իլէ ա'մէլ էտէրէք՝ սէնին հեփ էմը էթախիխինի
թութմազա պէնի խորամ էթախին. Ներ շե-
յիմ սէն օլ. սէնին էօլիւմիւն վէ ա'տայէթին.
իւթափմ օլուն. սէնին էսմիփւն էօրնէխիմ
օլուն. վէ սէնին քէլամըն գանունում, վէ
իդ զէթին. մուրասորմ, վէ սէնին մուհապէ-
թին. պէնիմ չէննէթիմ օլուն:

Հիսուս Քրիստոս ողիր սահիհ կիւ վլնմէթ-
իր իւմիսին, սէլամէթին վէ շազլըզն զավի
թէմէլի օլուր. վէ օլ զէման զայրը կիւ վէնէ-
ճէք ևէրլէր մահի օլուա՛ հ' փ զայրը իւթա-
լէրին գարանի, գիւթափիզիր օլու զու աշիքեար
օլուր: Քրիստոսուն գայրը մասընա թէսիմ' օ-
լունմաշ ձան' տիւնեատա գալուզը ձէմի' վա.
զըթաա' էմին սէլամէթաէ օլուր: Նամէթա
պոնտան տահա իգ միզալը օլան շեյէ, եանի'
էօլիւլէր տիրիլիսպ' տիւնեա Եարատանընըն եիւ-
զիւնիւն սալիմանամընտան գաշտըզը վէ մախ-
լուզամ սան ոլէ վէրտէ. հէլաք օլու զու վագըթ-
աա' էմիխիջէթաէ վէ սէլամէթաէ պուլունմազա
նայիլ ովաճագ:

8. Լարին պէլքի սօրարուն ըի' պէն
Շապայա պէցյլէ եազլաշա: իլիրմէխիմ. պէնիմ
կիոփի էօլէ պիր տութեափիմէ զօրգուսուզ-
լուզ իլէ օնա եազրահանպէթիմ: Լիւթ,

ՀՍՍՌ-ԱՐՄ. ՀՀ

եազլաշապիլիր : «Թէնաի սէօգիւ տէ պէջը կէօսմէրիր «Ակըին», տէր մէրհամեթի Ծիսուս, ուսա հէփ եօրովնուշար վէ եիւրլէնմիշէր, պանա կէլին վէ պէն սիղէ բահամ վէրէյիմ» : Ա-որդ ԺԱ . 28 : «Պանա կէլինի ասլա տիշարը չըդարմայանաղմ» : Ծ-ՀՀ . Զ . 37 : «Պու սէպէպտէն տախ» : «Վալահա օնուն վասիմասի իլէ եազլաշանլարը թէքմիլէն գուրթարմաղա գատիր տիր» : ԵՐԵ . Է . 25 : «Խամէլէյէն հայամ սույաւնու ճապա ալորն» : Յայտ . ԻԲ . 17 : «Ակըին, զիրտ հէր շէյ հաղըր տրը» : Ղ-Ա-Ֆ . Գ-Դ . 17 : «(Կ)նուն (Կ)ղու Ծիսուս Վրիստոսուն գանը պիղի հէր կիւնահտան փաքլէր» : Ա Ծ-Հ . Ա . 7 :

Պ'ր քէրրէ զավարը փութմի թէսմին պիրիսինէ կիւնահէրինէ քէֆարէթ օլուգ իշիւն այագ գառլարընըն ալթընա տէմիր շիվիլէր մըիւլայը՝ եալըն այագ եիւրիւյէրէք սէօրթ եիւգ սէքսէն միլ գատար եօլ եիւրիւմէք թարիփ օլունտու . վէ օ՝ պու սիյասէթի եօլնուրու պաշլատը : Լարին պիր աղսէ ալթրնտա պիր աղ տուրտուղունտա, օրայա պիր Վրիսմիան վա'իզ կէլտի, վէ՝ «Հի սուս Վրիստոսուն գանը պիղի հէր կիւնահտան փաքլէր» քէլամը իւզէրինէ պիր վա'զէ պաշլատը . փութմի քէրէսմ տախի օնու ամնկլէր իտի : Խմտի վա'զ էտէրքէն, պու փութմի քէրէսմ գալգըպ՝ քէնտինէ սիյասէթ վէրէն այագ գառլարը . նը պիր եանա աթըրը՝ Խշմէ պէնիմ արաւորըմ տա հէման պու տուր, տէտի : Ա է պու վէճ՛ իլէ պու տէմ «Վրիստոսուն գանը հէր կիւ-

Նահան կերչէք փաքլէր խոխինեւ պիր տիրի
շահմաս օրուու : Խշմէ հէման պու մերհամեմէմ
եօլու սանա տա աշոգ արը : Խշէր սէնին ա-
րատրդըն շէյ գուրմուլուշ իսէ, անու օնտա
պուլուրսուն քի՝ պինլէրի գուրմարմըշ վէ
պինլէրի տախի գուրմարաճագ արը : Ընա
էմտիյին րիճանըն պոշունա շրգմայաճազը՝ շոգ
վատվառէն վէ տավեթլէրտէն այան աշխ-
քեար օլունուր :

9. Հ. զլար՝ Վրիստոսա իման կէթիրիրիզ
աէյիւ լզրար էտէրլէր, ամմա ասրւ պատար-
սան, իւմիալէրի եինէ քենտի ամմէրինտէ
տիր : Ա է զլայաս էտէրէր քի՝ պիզ էտէ
պիլտիյիմիզ գատար խոյըը ա՛մէլ իշլէտիբուն
սոնիրու գուստուրունու Ծիսուս թէմամ էտէ-
ճէր տիր : Ա տրին եօդարտա զիքը օլունան ի-
ման իգրարը միւճիպինճէ՝ Կարմարբայլը
թանըլըլուպ սետ օլ վէճչ իւղըէ աշնա օլժագ՝
պաշտա ֆիքրլէրէ սէպէպ օլուր : Ա է էրէր
սէնտէ պու աշնալըգ վար իսէ, Ծիսուս Վը-
րիստոս սանա հէր շէյ օլուր : Ա է օլ զէման
ուն զոյ՝ օլժուշ, պի շարէ, զաղէպէ հ ւրմ
օլունմուշ վէ սէֆիլ պիր քիմնէ կիպի հա-
յաթ իշիւն անա կիթմելիսին : Ալազը պիւթիւն
օնա կիւթէնմելիսին . քէնտինտէն իբրահի-
միպ իւմիա եւրին եալընըգ օ տուր տէյիւ
օնա սրգնմարսըն : Ամւնահլարընը ազ եա
խաֆիիթ զրյաս էտիպ՝ պունտան գուրմուլուշ
իւմիաի էմմէլիսին, իլլա օնլար իշիւն Ա. Լ-
լահըն զագապընա միւսթահագդ օլոուզունու
իգրար էթմելիսին : Խտէ պիլտիյին գատար

Խայրը ա՞մել էթառիյին իշխո՞ւն Վլսհ սէնի գա-
պուլ էտէնէք, աէյիւ՝ արտատընը վէ պիւթիւն
պիւթիւն ևալան իտաբի՞ոյէ արթըրդ կիւ վէն-
մէնէլիսին, իլս սիր գագահաթըլը մախուդ
կիսի ևարատընընըն պյազընա գագամալընըն։
Քնարի շէյլէրինատէն հիշ պիրի՝ կէրէք կէշմիշ
կէրէք հազրուա օլան կէրէք կէլէնէք՝ հիշ
պիր տէրէնէնէ սէնին կիւ վէնմէնին թէմէլի
օլմամալը արը. իլս հէր շէյտէն այուղմուշ վէ
քէնախնաէ հէր էյէնատէն մահրում օլմաշ
կիսի Վլսհըն Կուզուսունա պագամալընըն։

Պիր մշշուր վարիդ՝ էոլէնէք կիւնլէ-
րինատէ քէնախնէ զիյարէն էտէն պիր քիմսէ
իլէ վէտաղաշըրըն, տէտի. «Եա՛ էփէնախմ»
հէր կիւն էոլիւմիւմ ուլքիւրում, լաքին
խօմէրիմ քի՛ ոլ խաչն խողէրինատ օլան հի-
սուստան մէրհամէն տիլէյէրէք էոլէն խըրուղ
կիսի էոլէյիմ։ Պէն հիշ պիր շէյ տէյիլիմ,
վէ հիշ պիր շէյիմ եօգ. վէ լայրդսրդ իշ-
շըրուն զարի պիր շէյ ևափամամ. կէօղիմ,
խօմիսիմ վէ խմանըմ խաչառ օլան Պրիս-
տոստա արը։ Պէն օնա՛ ոլ էոլէն զավալը խըր-
սրդ կիսի լայրդսրդ իլէ կիտէրիմ։ վէ
զուրիմուլուշ իշխո՞ւն օնտան զիյատէ կէօսթէրէ-
նէր հիշ պիր սէպէպիմ եօգ տուր։ Պէն տախի
ոլ զավալը խըրուղ կիսի Պապուլմըն փատի-
շահլըզնա՛ օնուն նիհայէթսիդ ինայէթի իլէ
զավուլ օլունմազա պէքէյ յօրում»։

10. Լաքին եա՛ կէնմ տասթում՝ Խնջի-
մն մթհումունու եանկըշ պէլ էմէ. վէ ա-
տէմին ճանը՝ հալնըլ Պրիստոսուն իթաս։

թընըն վէ Եօլիւմբւնիւն վասիթասի իլէ անա
 իման կեթիրմէք ի է գուրթուլուր օլտուզուն-
 տան՝ և խրէք մէ ա'մէլ ա'զիզիյի իդիմիզա-
 սրդ շէյ տիր տէ իւ գըյաս էթմէ. ա'զիզ
 օլմագորզն ։ Պապոց Տիւ քիման կէօրմէյէ-
 ձէք տիր. Եշէ. Ժ. 14: Ընսուս ալշագ
 կէ անիւլի ճանը քէնտիյէ տավէթ էթամիյին-
 տէ. "Պույտնտուրուզումու իւղէրինիզէ ալըն,
 վէ պէնտէն էյրէնին", տէր. Ա'սոն. Ժ. 29:
 "Աիզ էյէր սիզէ ճիւմէ թէնչիչ էթամիյիմ
 շէլլէրի էտէրտէնիզ, տասմէլարրմօրնըզ". Ըստ.
 Ժ. 14: "Էյէր պիր քիման պէնի սէմէրտէ,
 սէօզիւմու սազլայաճագ": Ըստ. Ժ. Գ. 23:
 Տօղրու Պրիսթիանըն իմանը թարիֆ օլունուր
 քի. "Առահապութ իլէ ամէլ էտէն իման"
 տրր. Գուշ. Ե. 6: Ա է ա'զիզիյին մէյ-
 մէլլէրի օլմատրգնա. "Իման քէնտիյի յինտէ
 էօլիւ տիւր": Ըստ. Բ. 17: Ալլահըն
 (Պատ. տասմէլարընա տէր. "Պշըզնըզ ատէմ-
 լէրին էօնիւնաէ պէօյլէ այտընըզ էտրին,
 թա քի սիզին էյի ա'մէլլէրինիզի կէօրէլէր. վէ
 կէզըլէրտէ օլան Փէտէրինիզէ շիքը էտէլէր":
 Ա'սոն. Ե. 16: Պազոս առաքեալ սահիչ
 Պրիսթիանլար կիւնահանան եանա էօլիւ տիր-
 էր տէյիւ պահս էտիւզ իսպաթ կէթիրիր վէ
 տէրքի Ալլահըն (Պատ. անլարըն եօլունա պա-
 նիյէթ իլէ քէնտիյի փէտա էյլէմիշ տիր, քի օն-
 լարը "Հէր պինամաւըուզան իւելաս էտէպ՝
 քէնտինէ էյի ա'մէլլէրէ զայրէթ էտէն իսասա
 զավմափլէյէ": Տէտ. Բ. 14: Էյէր Պապոց
 Ընսուս Պրիստուու քէնտինէ ճան ու կէօ-

Նիւլտեն Պառութարբնը գապուլ էտէրսէն ,
Էլպէթթէ սահիսի մութլազըմ արը տէյիւ օնա
Խժամաթ էթմելիսին : Ալլահըն թէնդիհէրի
հագդ վէ ա'զիզ օրոռողու իշխւն օնլարը սէլ-
մէլիսին . քէնտինի վիւճուտ , ճան վէ րուհ իլէ
Բապոյ Ծիսուս Իրիստոսա թէսլիմ էթմելիսին ,
քի կէրէք եաշարսան Բապոյ իշխւն եաշայարն ,
վէ կէրէք էօլիւրսէն Բապոյ իշխւն էօլսին :
Համար . մ.դ . 8 : Տիե՞ պիր թարաթառան
սէնի Պառութարբնընը էօլիւմունէ կիւլէն-
տիրմէլի , վէ օ պիր թարաթառան սանա՝ սէնին
էօմրիւնիւ օնուն պու տիւնեառա սիրատիւիւ
էօմրիւն էօրնէյինէ ույսուրթմալը արը :

Խնձ՛լի կէրչէքտէն գապուլ էտէնլէրին
ճիւմիւսինին տէրունինտէ տիրիլմիշ սահին
ա'զիզ իյին էս'կրի պու տուր , քի օնլար ար-
թը քէնտիլէրին տէյիլտիրլէր . իլա "պահա
իլէ սամուն ալընարդար" . ևանի Ալլահանի
գանըն" գըյմեթի իլէ : Ա է օնուն իշխւն շիմ-
տի քէնտիլէրինին ասրը սահի զի օւոն Ալլա-
հա տէսնիւպ' օնուն մայի օլմալէրի իլէ . Ալ-
լահը սմէնլէրի իլէ վէ րուհլարը իլէ" ի'զզէթ-
լէմէյէ մէճառը տուրլար , "քի օնլար Ալլահըն
արը" : Ա կո՞ր . Զ . 20 : Շանը վէ վիւճուտի
Իրիստոսա պէջուէ թագախս էթմեքտէն
տիւնեազի ատէմէլէրին . Ծխլագ էյիլիմ , թա'պիր
էթմէիքէրի շէյտէն շոգ զիյատէ էյի պիր ա'-
զիզլիք հասրէ օլուր : Ծիսուսա թէսլիմ օ-
լանլար քէնտի իրատէթմէլէրինի թէրք էտիսյ օ-
նուն իրատէթմինի գապուլ էթմէյէ արզուլէր-
լէր , քի օնլարըն Փիքրի վէ ա'մէլ ու հարա-

բեթլերի՝ հեման սեռն իսթէտիյի կեսի օլուն : Խմբի օնլարըն՝ թա թէքմիլ օլանատէք արթմադ իւղը՝ օլան ա'զիզիյի արզուլէմէսի՝ պունտան տըր . զիրա օնլար՝ ասըր ա'զիզիյին քէնտիսի օլանըն մաքի տիրլէր : Աէմ պու տիւնեատան եանա էօլիւ օլուոյ՝ օ պիր տիւնեայը սէվմէլէրի պունտան տըր . զիրա օնլար՝ քէնտի գամմանը կէօք օլուուզու իշիւն՝ պու տիւնեայը հիշ սայանըն իսլրէմինձէ եաշարլար : Պունուն իշիւն օնլար արթլդ՝ քէնտի է'ամրլէրինի պօշ շէյլէր արամազ իլէ կէշիրէմէղէր . զիրա քէնտիլէրինին տէյիլ տիրլէր . օնլարըն տիւշիւնէշէք տահաւ ա'լա շէյլէրի վար : (Օնլարըն իշիւն կէօյէ վասլ օլունգ , Ալլահը թա'զիւմ էթմէք , Կուրթարլճըյա իբրամ կէթիրմէք տիր . Ու Կուրթարլճըյա քի , շայիրտլէրինին հէր պիրիսինէ Ալլամըմճա կէլ” տէյիւ թէնպիհէ ետէր : “() պիզէ Էօրնէք պրագուր , Թարի օնուն իզլէրի արտընճա վարալըմ” : Ա Պէտ . Ը . 21 :

Եյտ տօսթում , Յըթիսթիանլարըն օլ արտընճա վարմազա թէնպիհէ օլուուզլարը քիմէնին մէշըէպինի պիրազ թէֆթիշ էյլէ : Հնառա Յըթիստում մէշըէպինտէ իփրազ եան քէյֆիյէթ՝ մուհայպէթ իսի էն ա'լա տէրէճէտէ Ալլահա մուհապպէթ , տումու մուհապպէթ , տօսթլարա մուհապպէթ իսիշ Ալլահա օլան մուհապպէթի՝ քէնտի եիւրէյինտէ օլան ճիւմլէ ախէր սէվտալարա՝ զալիս օլուու : (Օնուն եէյիս իւմասի՝ կէօքտէ օլան փէտէրինին իսթէտիյինի

Եթեք իտի : Ըստ . Դ . Կ : (Սուն միւ-
 րատընը իշլէմք օնա զահմեթ վէ եօրդուն-
 լուգ օրմայուս՝ օնու ֆէրրահլանորը վէ
 գուվ վէթլէնաբիրիր իտի : Աւեք միւ մուհապ-
 պէթինին նիշանելէրի ողիր ոյու ողիր տէ
 Վլլահըն միւրատընա միւթիր օլմասը իտի :
 Խոշեճէք վազթընուա տէտիյի սէօզ պու իտի .
 Ափետէրին պանա վէրտիյի գատէհի Տիշ Բչ-
 մէյիմ մի՞ : Ըստ . Ա. 11 : "Պիւնիմ իրա-
 տէթիմ տէյիլ իլլա սէնինքի օլուն" : Դ . Կ .
 Եր . 42 : Տուա վէ համա էտէրէք Վլլահ իլէ
 ոըդ ոըդ գոնուշմասը՝ եիւրէյինուէ եանան սէ-
 մափի մուհապպէթի պէյան էթարի : (Սուտա-
 ինսան գրսմընա տախիր հէման պու միւրիւվ-
 վէթի թապիա՛թ կէօրիւնտիւ . ինսանըն տէլի-
 լիքլէրինի հիշ զէվզլէնմտի , լարին օնուն
 կիւնահլէրի վէ տէրտլէրի իշիւն աղբատը : Վ-
 տէմլէրին մությու օլմասը իշիւն չալըշտը .
 Փուզարալողա վէ քէնտինէ գարշը տուրան-
 լարա տայանցպ՝ էօլիսմունիւ կէօզիւնէ ալ-
 տը . իֆթիրա , զէմմ վէ նամքէօրլուգ օնու
 էյլիք էթմէտէն մէն՝ էտէմէյիա՝ օնուն էմք-
 լէրինին արտընը քէսմէտի : Խօմքիւնիւ ատէմ
 զղութարընը վէ զըզարընը սաստէթլու էթ-
 մէյէ չալըշարտգ կէշիրտի . վէ շու Տիշ ողիր
 քիմսէնին առջա եափամայաճաղը ճէննէթէ
 կէօթիւրէն եօլու օնլարա աշմագ իշիւն եօլ-
 տիւ : Վտէմէ օլան մուհապպէթի իշմէ պու
 կէօնէ իտի : Վհէնտի տօսթլարընա նէն մու-
 հապպէթի իտի . օնլարա էթտիյի խիթա-
 ողը՝ վէ օնլար իշիւն էթտիյի տուալէրի Ըս-

Հաննեսին Խնմիլինին Ա.Դ. պառընտան Ժ.Է. պա-
 պրնատէք օգու . վէ մաւհապակէթինին իդհարլէ-
 րինի օրատա կէօր : Վ.Էնտի տիւշմենլէրինէ նէ
 գատար միւրիւվլէթի իտի . օնուն նէ գատար
 միւրիւվլէթի օլոռողունա՝ քէնտի զանընը
 տէօքէնլէրի իշխն կէօզ եաշլէրի տէօքտիւյիւնտէ՝
 և ախօտ խաչ իւսմիւնտէ իրէն՝ “Եա” քէտէք
 օնլարա ա’ֆլ էյլէ՝ զիրանէ էթտիքլէրինի պիլ-
 մէ զլէր” տէյի տուա՝ էթտիյինտէ , քէնտի տավ-
 բանըշը շահատէթ էթտին : Պ. Ա. ԻՊ. ՅԿ :
 (Ենա սէօյտիւրլէրի զէման՝ հալիմ իտի . օնու
 խուսումթէ չէքափրլէրի վագրթ սարին ի-
 տի . քէնտինէ վէրիլէն զարարը պաղըշամազա՝
 վէ զարար վէրէնտէն ինթիգամ ալմամազա հա-
 զրք իտի : (Ենուն եխորէյինտէ քէնտի ֆայխտէ-
 սինի արամագ սէվտասը հիշ եօղուտու . վէ
 զէնկին իրէն ֆուգարա օվմուշուտու , քի քէն-
 տի ֆուգարաւզը իլէ չողլարը զէնկին էտէ-
 ախէրլէր իշխն եաշայրոկ էօլտիւ : (Ենուն գա-
 նունլարը՝ էյլէնտիյի տիւնեանըն գանունլարը
 կիպի տէյիլ իտի , իլլա քէնտի կիպի՝ և ախօտ
 քէնտի կէլոտիյի կէցյիւն գանունլարը կիպի ի-
 տի : “Ո”իզտէն իքրահ էտէնլէրէ էյլիք էտին” :
 Ո”առն . Ե . 44 : “ տէմլէր սիզէ հէր նէ
 իսթէրսէնիզ քի էտէլէր , սիզ տէ օնլարա էցլէ
 էյլէյին : Ո”առն . Ե . 42 : “ Ո էրմկ ալ-
 մագտան տահա զիյատէ միւզարէք տիր” :
 Պ. Ա. 35 : “ Եէր իւզէրինտէ քէնտի-
 էրինիզէ խաղինէլէր երզման , իլլա քէնտի-
 նիզէ կէօքտէ խաղինէլէր երզըն” : Ո”առն .
 Զ . 19 : Նէր նէրէտէ՝ ատէմլէր գըյմթլի

Անձիլի գաղուլ էտիոյ՝ Ծխուսուն իորբեմինէ
 ոյյարլար իսէ, օրատա սահիհէն ա'զիզ վէ Շը-
 լահանի պիր թեատիլիք վա'զի օլուր: Օ-
 նուն Ծըահանի հիւքիւմեթի ալթընտա ինսան՝
 ևէնի մախուգ օլուր: Էռքիլէր կէշէր վէ հէր
 շէյ ևէնի օլուր: Բ. Ա-ն. Ե. 17: Աիւ-
 նահիր սէմինլէր Վրիստոսա կէլսինլէր, վէ օն-
 լարըն պէտ խոյյլարը տէֆ օլաճագ: Խըրալը-
 լար կէլսինլէր, վէ օնլարըն եիւրէքլէրինտէ-
 ևովքէնին ևէրինի հալիմիք թութաճագ: Թա-
 մաքեարլար ձէօմէրտ օլաճագ: օնլար էլլէ-
 րինտէն կէլտիյի գատար երդմագ արզուսուն-
 տա օլաճագ ևէրտէ՝ գուտրէթլէրինձէ վէր-
 մէյի սէմինէքլէր: մազրուր օլանլար՝ ալշագ
 կէօնիւլիւ օլաճագլար, պէքրիլէր այլգլրդը
 էօյրէնէճէքլէր: եալաննըլար՝ կէրչէրիյի,
 խըրալզլար՝ հագզը սէմինէքլէր: Աիրակի կիւ-
 նիւնիւ պօզանլար՝ պիր զէման եիմիրտիք-
 լէրի ա'զիզ կիւնլէրի էյիյէ գուլանաճագլար:
 տուա՝ վէ ի'պատէթ էթմէյէնլէր՝ ի'պատէթ
 էթմէյի էօյրէնէճէքլէր, վէ տուա՝ էթմէք
 պօրծլարընը էտա էթմէքտէ սէֆա վէ սուրուր
 պուլաճագլար: Թաշ եիւրէքի օլանլար՝ թա-
 պի'աթլարընը մէրհամեթէ թէպտիլ էտէճէք-
 լէր: զարադ սագլայանլար՝ քէնտիլէր ա'փի
 պուլմաղա իւմիտ էթտիքլէրի կիոյի՝ ա'փի էթ-
 մէյի էօյրէնէճէքլէր: Տիւնեայը սէմինլէր՝
 ևէրին շէյլէրինտէն վաղ կէշիալ խազինելէրինի
 կէօքտէ արայաճագլար: Վրմըլտանան գամըշ-
 տան չէման տիմթրէր ատէմ: Վուրթարընը
 սրնըն ուղուրունա արսլան կիոյի ձէսուր օ-

Համագ. Խիւլսէի քելամ ալեսսէլիյէ էն չարէսիզ սայըրան պէտ խույլարա միւպթէւ ալմուշ օլանլար՝ սահին տիւքիւ ալթըրնտա նախաքլըղը՝ փաքլըղա, եարամազլըղը՝ ա'զիզլիյէ, վէ շէմանա պէնկզէմէքլիյէ. Վլահա պէնկզէմէյէ թէպտիլ էտէճէքլըր տիր : Հազիգաթ տիւնեա չօդ քերրէ, Վլահանի կէրչէրլիյին պու իզզէմլի զաֆէրլէրինէ տիգգաթ թմէղ. Պրիսթիանըն շէօհրէթի ասլա պօրու սէտասը իլէ շավ օլունմազ. օնուն էօլմէղ զաֆէրլէրի ասլա թէլալ իլէ խապէր վէրիլմէղ : Հօդ քերրէ պիր Պրիսթիանտան ատէ մլէրին փէք ազ խապէրի վարիբէն, օ Վլահ կ'ամ'ալանըն ինտինտէ միւքէրէմ՝ վէ օնուա սա'տէմլու օլարագ եաշայրապ էօլիւր :

Վ.ղ Հալէր վար քի օնլարտա Պրիսթիանւար ախէրլէրին կէօղլէրինի գամաշմըրըան զայրէթի ի'պատէթքեարլըղըն շոլ փարլաք էօրնէրլէրինի կէօսթէրէ պիլիրլէր : Լաքին օլ պէր գարար, ալշագ կէօնիլիւ, տայիմի ի'պատէթքեարլըդ, օլ ա'զիզլիք վէ ճէննէթ իշխն կիզի արզուլար, օլ տուա'տա Վլահ իլէ թէնհատէ հէր կիւնքի գօնուշմագլք, օլ քեփարէթ էտէն Պրութարընըյա շու շազլոգ կէթիրիր զըմրտանմազ կիւվէնմէքլիք, վէ քէնտի էվլէրինին էհալիսի իլէ կէշինմէքտէ. Վռարեալարըն տախի օլ հալտէ պուլունտուգլարը թագտիրտէ կէշինճէք օլտուզու կիովի կէշինմէյէ ճահա էթմէքլէր, պունլարըն ճիւմէտէսի ա'յնէն սույուն փունկարտան ագտըղը

կիպի՞ Ընխուսուն իսպրեթինե ույմագտան հա-
ռը օլուրլար : Պունլարըն ճիւմլէսի՞ քէնտի-
միզին օլմատրղըմրզըն , վե Ռապպա թէսլիմ օ-
լուպ Վրբատոս իշխմիզտէ ևաշամանըն էսէր-
էրի տիր : Խյէր տիյարի զուրպէթտէ տո-
լաշըոյ՝ եօլումուզու շաշըրմըշ օլսագ տէ՝ քէն-
տիմիզի պիր զըւաղուզա թէվմքբիւլ էթուէ ի-
տիք , քէնտի րէյիմիզտէն վէ նիյէթիմիզտէն
վաղ կէշիպ՝ օնուն այազլարը իլէ գլոմըտանրը ,
վէ օնուն կէօզմէրի իլէ կէօրիւրիւզ կիպի՞ քէն-
տիմիզի դլաղուզումուզուն էմրինէ թէսլիմ էթ-
մէզմի խտիք : Տին խուսուսունտաքի հալ տախի
իշմէ պէջըէ տիր : Պու տիւնեատան ա'լա տ'ւն-
եայա կէօմիւրէն եօլումուզու զայս էթմիշ եղ .
վէ էյէր կէրչէքտէն Վրիսմիան խոէք , քէնտի-
միզի Ընխուսուն իշմիմամընա թէսլիմ էթ-
մէլիյիզ , քի օ պիզի ծէնոչ պէյէնտիյի ուսուլ
իւզըէ՝ եա՞նի եալընըզ ի՞նայէթ իլէ գուրթար-
սըն : Լաքին պիղ աէ օնուն թէնպիչ էթտիյի
եէրէ կիսէլիմ , օնուն պույուրտուզունու իշ-
մէյէլիմ , օնուն թա՛րիի էթտիյի վէճչ իլէ
կէշինէլիմ , օնուն սէվտիյինի սէվէլիմ , օնուն
իքրահ էթտիյինտէն պիղ տէ իքրահ էտէլիմ .
օնուն պիղէ սազընմաղա էմր էթտիյի շէյ-
լէրտէն գաշընալըմ , վէ օնուն այազլարընտա
օֆուրուոյ օնտան էօյրէնէլիմ . վէ Պուզու
հէր նէրէյէ կիսէրտէ , աբտընճա վարալըմ :
Ըսյու . ՓԴ . կ :

11 . Փէտէրի պիլմէք՝ Օղուլու պիլմէյէ
պաղը տըր . վագա՞ա պունլար օլ գատար պիրի
պիրինէ եազըն պաղը տըրլար քի՞ հիշ այրըլա-

մաղթար : "Եպէտի հայալը պուտքին սէն
եալընըզ հագդ Ալահը՝ վէ կէօնտէրտիյին
Հիսուսուս . Քրիստոսու թանըյալար" : Յուն .
յէ . 3 : Հիսուս թէնտէ աշխթեար օլմուշ
Ալահիսի : Ա Տէր . գ . 16 : Փէտէրին ֆա-
զիլէթլէրինին էօյլէ պիր տիրի սուրեմի օնտա
կէօրինափւ քի , օնու կէօրէն Փէտէրի կէօր-
միշ ախւր : Յուն . ժ . դ . 9 : Ա է պու պէջլէ
իրէն , Ալահա վարմագ իշխն՝ սէնին եօլուն
Հիսուս օլտուդունու խաթրընտան չըդարմա :
Քրիստոսուն մէրամը՝ սէնի Փէտէրէ կէօմիւ-
րիւպ՝ օնուն իլէ պարըշթրըմագ տըր : ՈՒ-
անձը՝ եախօս շէֆա'աթճը օ տուր . սէնին՝
օլ զիյատէսինձէ մէրհամեթլի՝ ամմա թագ-
սիրաթլէրինլէ զայէթտէն կիւճէնտիրտիյին
Ալահնա օնուն վասիթասը իլէ մագպուլ
օլապիլիրսին : Ալահն ձէլիլ քէմայիյէթէրի՝
սէնին էն տէրունի թա'զիմինէ վէ թա'ճիւպի-
նէ լայըդ տըրլար : (Սուն նի հայէթսիզ ա'-
զամեթի էօյլէ տիր քի՝ պու ախւնեա պիթմիւն
տտալարը իլէ գարալարը իլէ վէ ճիւմլէ միլ-
լէթլէրի իլէ օնուն նազարընտա թէրազիուէ
շէրըէ կիպի եախօս գօվատա տամյա կիպիտիր :
Եսայ . Խ . 15 : (Սուն գուզվէթի էօյլէ տիր
քի՝ անիտէ պինլէրձէ տիւնեալար եարատը՝
էինէ անիտէ օնլարըն հէփիսինի հիշէ տէօն-
տէրէ պիլիր : (Սուն ի'լմի էօյլէ տիր քի՝ է-
զէլտէն հէր նէ օլմուշ իսէ , վէ կէլէճէր վա-
զըթտտ էպէտիյէտէր հէր նէ օլաճագ իսէ ,
ճիւմլէսինի պիլիր : Եէր իւզէրինաէ հէր եա-
շամըշ օլանըն ա'մէլլէրինէ , սէօզէրինէ վէ

Փիքիրլէրինեւ աշնաւ արը . վէ հալա սղիզիմքիլէ-
 րի վէ տահա տօղմամըշ օլան հէփ միլէթ-
 լերին էտէճերլէրինի տէ կէօրիւր : (Օնուն մու-
 հապոյէմի օլ գատար չօդ տուր քի՛ սղիր զայ'
 օլմուշ ճինսի գուրիթարմագ իշխւն՝ քէնտի
 թախմընա իլհազ աճէլալինին զիյասը վէ
 զաթընըն սիքքէսի" (Աշբ . Ա . 3) օլան ուլվ-
 կիւլիւ (Օղու Բապոյ Ծիսուս · Բարիստոսուրէ-
 ղալէթէ , գասայէթէ վէ եօլիւմէ թէօլիմ-
 էթտի : (Օնա աղին քէրրէ պինլէր Խըզմէթ-
 էտէրլէր . վէ օն սին քէրրէ օն սինլէր հու-
 զուրունտա տուրուրլար" : Դանիւլ Է . 10
 Աէնին ա'սիլիյին՝ իշմէ պու ա'զիմ վէ հիյ-
 պէթլի՝ ամման ի'նայէթլի Վլլահա գարշը արը .
 լաքին պու միւպարէք Ծիսուս սէնի օնա շե-
 վիրմէք իսթէր : Լայէր ինձիլէ թապի՛ օլուր-
 սան , Վլլահ սէնին փետէրին օլահագ . հէր նէն
 վար իսէ , վէ հէր նէ իսէն՝ հազգ գուրպան
 տէյիւ օնա թէօլիմ եթմէլիսին : Աա'տէ-
 թինի օնտա՝ վէ եպէտի բահաթընը օնուն հու-
 զուրունտա արամարլորն . օնու թանըմագ , օ-
 նու սէվմէք վէ օնուն հիմայէթինին ալթընտա
 պուլունմագ սէնին ճանընըն էն պէօյիւք ար-
 զուսու օլմալը արը : Նէր իհսան Վլլահան
 կէլիր , վէ հէր իհսան՝ սէնի կիտէ կիտէ օնա
 տահա եազըն կէօթիւրմէք կէրէք տիր : Ուն-
 պիհէլէրին իլքի վէ պէօյիւյիւ՝ օնու սէվմէք
 տիր : Նազիգէթ կիւնահ սէպէոյ օլմուշ
 տուր . քի սէն տէյիլ Վլլահ իշխւն՝ իլլա քէնտին
 իշխւն եաշամըշ սըն . ալքագ վէ քէնտիփայիտ-
 նէ միւթա'լիգ միւրատլէր՝ սէնին եիւրէյինտէ-

հիւրիւմ. թ սիւրմիւ շեր տիր . լարին Խնչիլ ին
վասիթասի իլէ Ալլահա տեօնէրուէն , միւրատըն
օնուն իզզէթի վէ քէնտիսի սէնին իթիթիսա-
րրն օլաճագ . վէ սէնին արդուն օնուն միւրատը-
նա ույմագ , հէմ սէնին սէվիննին քէնտինի
օնա պէջէնտիրմէք օլաճագ . վէ սէնին ու մու-
րուն վէ Խարատընընըն ումնւրլէրի՝ արթըդ
պաշգա պաշգա վէ պիր պիրինէ զբուտ օլ-
մայաճագլար , իլլա Եէնիտէն պիր օլմուշ օլա-
ճագլար : Ոէնին արդուն շու օլաճագ , քի օ-
նուն իրատէթի սէնուէ , սէնին իշխան մէ սէնուէն իճ-
րա օլունսուն :

42. Տինին պիր փէք իզթիզալը թարա-
ֆը տախի Աղիզ Բուհու պիլմէք տիր : Ա-
տէմիլէր Ալլահանի շէյլէրի տիւշիւնմէյէ իլը
ույանտըզլարընտա՝ եքսէրի զանն էտէրլէր քի ,
քէնտիլէրինտէ ռահիչ տինին ֆազիլէթլէրի
քէնտի եմլըլէրի իլէ հասրլ օլմալը տըր .
Լարին Ալլահըն քէլամը կէսմէրիր քի , օն-
լար Աղիզ Բուհուն հասրլ օլուր : Աղ-
իզ Բուհուն վէրիլմէսի՝ օնուն եարտընընը
տիլէյէնլէրէ վա՛տ օլունմուշ տուր : Պահ .
Ժ. 43 : Վրիսթիան՝ Բուհուն տօղմուշ
տուր : Յան . գ . 6 : Բուհ տիւնեայը կիւ-
նահ իշիւն իլզամ էյլէմէյէ կէ օնտէրիլմիշ
տիր : Յան . ժ. 2 . 8 : Աղիզ Բուհուն
վասիթասի իլէ Ալլահըն մուհապակէթի ելւ-
րէյէ տէզրիւլեւր : Հան . Ե . 5 : Խման ե-
տէն քիմսէտէ իւմիտին զանիլիյի՝ օնուն վա-
սիթասի իլէ օլուր , վէ ա՛գլը նուրլանըր ,
վէ Ալլահըն Բուհու իլէ ա'զիզ օլուպ գուլ-

վէթլէնիր : "Վքբայ եա՞նի միւտէր " շաղը-
մայը Իուհանն էօյրէնիր : Ա է "մուհապակէթ,
շաղըդ , սէլամէթ , թէհամմիւլ , լաթիմիիր ,
էլլիիր , իման՝ մահճուպըւգ , նէփսի զապէթ էթ-
մէք՝ Իուհուն մէյզէլէրի տիր" : Պառագ .
Ե . 22 :

Վարիսթիան մշշրէպինին միւմէկ ֆազիլէթ-
էրի վէ ա՛ւելիյին հէր պիր թարափը՝ պու
վէճչ իւզրէ Վալահըն Իուհունտան հարլ ո-
լուր : Ո է ա՛զիզ օլմազսրզըն Իապար հիշ
պիր քիմնէ կեօրմէյէճէք տիր , (Ղբէ . ՓԲ . 14)
տէյիւ սահիհ խապէր ալտրզըն հալտէ՝ անուն
Իուհու սէնին եիրէյինի եէնիլէմսին տէյիւ
Վալահա պազմայը էօյրէնիրսին : Վալահը հէր
շէյտէ թա՛զիզ եթմէք մէրամըն օլմագ վաճիպ
իքէն՝ պունա իգթիղա էտէն գուտրէթ իշխոն
տախսի՝ վատ ոլունմուշ Իուհա կիւվէնմլիսին .
վէ պու հալտէ պուլունտուզուն թագահիրտէ եինէ
Վալահըն Իուհունա կիւվէնմլիսին վէ զանն էթ-
մէքիտինէ միւթա՛լիդ շէյլէրտէ թէմզկէլիք վէ
իհմալ տանա մա՛զուր օլաճագ արօ : Ը էյթան վէ
տիւնեա սանա՝ Ղյէր մասլահաթ պէօյլէ Վալա-
հըն իսէ , քէնտինէ զահմէթ վէրմէք իգթիղա
էթմէզ տէյէրէք , Խնձիլին պու թա՛լիմինի ֆէ-
նայա դուլանտըրմագ իսթէրլէր . լաքին եմն
գլզաղուզումուզ օլան Իապար քէնտիսի՝ ոյուն-
տան փէք Փարզը պիր նէթիճէ շրդարըր .
օնուն ինտինտէ՝ Վալահըն "պիզտէ կէրէք
իսթէմէյի կէրէք իշէմէյի իշէյէն" օմասը՝
"խէլասըմըզը գօրգու վէ տիթրէմէ իլէ"՝
իշէմէք կէրէք իտիյիմիզէ սէպէպ սայըւմըզ տըր :

Փելու . Բ . 13 :

Չիֆթձի իլք պահարտա թօխումլարընը
և երե էքտիյինտէ , նիշ պիր թօխումա և ափ-
րագ հասրլ էթափրէմէզ . նե տէ պիր եափ-
րագա պիր պաշագ հասրլ էթափրէ պիլիր :
Լաբին Ալլահ կիզի գուվցեթի իլէ թօխու-
մա պիթիրտիր , թարայր եեշիթիքլէ էօրթէր.
Վե օրագըն թային օրունմուշ հափթալարընտա-
նէթիշմիշ զախիրէնին տալկալանան պաշագլա-
րը իլէ եիւքլէտիր : Պու մահուլու հասրլ
ետէն բիմ տիր . ատէմ տէյիլ իլլա Ալլահ
տրը . եինէ էյէր չփթթձի թարլասընա չփթթ
սիւրմէյիազ թօխում էքմէսէ իտի , Ալլահ
իծաալա օնու հասրլ էտէմէքմի իտի : Չիֆթ-
ձի “Աասլահաթ Ալլահըն տրը , պէնիմ չա-
լըշմամ լաղըմ տէյիլ տիր” տէտիյի հալուէ պի-
շէնէք էքինի օլուրմու իտի : Պու էօրնէքտէ-
քի հալ նասրլ իտէ , տինտէ տէ այնի էցլէ
տիր : Աասլահաթ Ալլահըն տրը , վէ մէտհ օ-
նա վէրիմէլի . լաքին եինէ ինսան՝ վէսիլէլէրի
գուլանմալը , վէ քէնտի գուրթույուշու իշիւն
չալըշմալը տըր : Աէրթ թօփրազա մէյիլէ կէ-
թիրտէմէտիյի կիպիքէնտի եիւրէյինի տէ թէպ-
տիլ էտէմէզ . լաքին “յուրթարլճըընըն քէնտի
էլինէ վէրսիշ օլտուդու վէսիլէլէրի գուլանմըն ,
վէ Ալլահ իծաալա զանի լութֆու իլէ . պէ-
րէքէթ վէրէնէտ ոէր : Լաբին էյէր գուրթու-
լուշ ինայէթտէն , վէ ազիզիք Ալլահըն
Իուհունտան օլտուդու իշիւն՝ ատէմէք վէ-
սիլէլէր գուլանմայրա քէնտի գուրթուլուշա-
րը իշիւն չալըշմազլար իտէ , թօխում էքմէյէ

մուգայենէտ օլմայան չիփթմմի՝ Հք/ն թահսիլ
էտէմեյէճէյի կիպի՝ օնլարըն տա Եզյլէ էպէտի
սա'ատէթէ իւմբա էթմէյէ հագգլարը եօդ
տուր։ Լյյէր Ալլահա տէսնիւպ ՚Քրիստոսա
ինանըրսան, Ազ'եղ Ռուհուն հէյբէլի օլա-
ճագսըն . Ու սնուն հէյբէլի ա'զիղ օլմալը
տէյիլ մի։ Ա Կորն . Գ . 16 . (Ծ) սէնին
եիւրէյինտէ իշերքէն, էյէր սէն կիւնահըն
գուլուզունտա գալըրսան, նէ՞ գառար Ե'օ-
զիւրսիւզ գալաճագսըն։

Խթէ պէօյլէ՝ տինին նէ օլտուզունու կէօ-
րիցօրսուն . պիր թագըմ կէօրիւնիւր ա'-
տէթլէրտէն ի'պարէթ տէյիլ իսէ տէ, Նինէ
էյէր տսզրու տինին վար իսէ, ՚Քրիստոսուն
ինատ էթտիյի ա'տէթլէրին գըյմ.թլէրինի
պիլիպ՝ էյէյէ գուլանմալըսըն։ Տին՝ սալթ
էտէպ իւզրէ տիգգաթմ իլէ տամրանմագտան
ի'պարէթ տէյիլ իսէ տէ, Նինէ էյէր եիւրէր
տինին հիւքմիւ ալթընտա իսէ, շիւպ հէսիզ արտը
սրբա աղիղիք կէլէճէք . լարին տին՝ Ալլահը
՚Քրիստոսա էյլէ պիր պիլմէքտէն ի'պարէթ
օլաճագ տըր քի, ինանանլարըն տէյիլ քէնտի-
լէրինին՝ իլլա Ալլահըն օլմասընա սէպէպ օ-
լուր։

13. Լյյէր տինի պէյէնիսիպ սէչտին իսէ .
Ալլահըն գուլիլէթի իլէ օնու թա սօն կիւ-
նիւնէ տէք սագլամաղա գարար վէրէճէքսին .
՚Քրիսթիան օլմազա աղ պիր շէյ գալթըշ օ-
լան ատէյէր, տիւնեա իլէ Ծիստուսուն ա-
րասընտա մուալլագտէ տուրտուզլարը էսնատէ
կէրչէքտէն Ծիսուսա կիւնիլէր մութլագա օ-

նուն օլմաղա կիտերլէր : Աէնձ Ռարիսթիան
 տէյէ պիլեր քի՝ Տիւնեա իւզէրիմէ կիւլէճէր .
 լաքին կիւլսիւն , անճագ Վալահ պէնտէն բազի
 սլուն , վէ ատէմլէրին ա'գըլըրզ կիւլմէլըրինէ-
 թէհամմիւլ իտէ պէլիրիմ : Տիւնեա պանա էյրի
 շէհրէ կէօսթէրէճէր . դո կէօսթէրսին . պէն-
 տէն էվլէլ Բապպիմէ էօյլէ էթափ . " Ը այիրտ
 խօճասընտան իւսթիւն տէյիլտիր " : Պ . ս . Զ .
 ԿՈ : Եյլէր Ծիսուսա կիտերսէն սալթ մուլագ-
 դաթէն օնուն օլմաղա տէյիլ իլլա և պէտիյէտէք
 օնուն օլմաղա կիտէճէրսին : Տինի պիր քէրրէ
 պէրէքէթ տէյիւ սէշիոյ՝ պիսթիւն եօմրիւնտէ
 թութաճագորն , վէ իդթիզալը օլան պիր շէյ
 օ տուր տէյի գըյմէթինի պիլէճէրսին , վէ
 օնա պագարագ պու տիւնեատէ կէրէք զահ-
 մեթ կէրէք սէֆա՝ կէրէք հայաթ վէ կէրէք
 էօլիւմ՝ հէփիսի հիշ պիր շէյ տէյիլ տիր :
 Եյլէր տիւնեա եիւզիւնտէ սէնտէն դայրը պիր
 քիմսէ օլմասա պիլէ , եինէ օնուն Խնճիլինի
 զաթինտէ փէք գըյմէթիլ վէ սանա փէք լա-
 զըմլը պիր պէրէքէթ սայաճագորն : (Նու՝ գըյ-
 մէթ վէ պէցիւրլիք ճիչէթիյլէ ոլ տէրէճէ
 վասֆ օլունմաղ պիր պէրէքէթ սայաճագորն
 քի , եկէրչի սէնտէն դայրը հէր ինսան օնու պօշ
 պիր շէյ սայսա վէ տիւնեանըն ճէմի՛ի միլէթլէրի
 օնու գապուլ էթմէքաէն սէնի գօրգութմաղա
 իթթիֆագ էթսէլէր , եինէ օնուն գըյմէթի-
 նի պիլէճէրսին : Ա՛արտիրոսլարըն ֆիքրի պուն-
 ճիլէյին իտի . օնլար՝ սալթ իդպալ վէրահաթ
 սիւրտիւրլէրի վազըմ տէյիլ իլլա պէլա վէ
 դօվալայրը չէքտիրլէրինտէ տախի , վէ եա՞լ-

թիստոստան եա էօմիւրտէն վաղ կեշմէյէ մէհ
պուր օլուուզլարը սա'աթտա տախի՝ քէնտի տին.
Ըրինին գըյմէթինի պիլիպ վէ օնու պէրէքէթ
սայըպ օնա եափրշըլըտր : Խկէրչի մարտիրոս.
լուդա տա'վէթ օլունմատըն խէտէ , լաբին
եինէ նիծէ քի օնլար Ռիստոսուն տէրէնէսիու
գըյմէթինի պիլիպ օնուն զայրէթինի չեքտի.
լէր խէտէ հշմէ հւման օլ զայրէթ սէնին տէ
եիւրէյինտէ սարին օլմալը , եօնսա սէնին տի-
նին պօշ տուր : Օյրա Ռապոյ տէմիշ տիր
“Պատոյը եա անայր պէնտէն զիյատէ սէվէն”
պանա լոյրդ տէյիլ տիր վէ օղուլու եա զը-
զը պէնտէն զիյատէ սէվէն” պանա լոյրդ տէ-
յիլ տիր” : Առաջ . ձ . 37 : “Պէցլէնէ
սիզտէն հէր քիմ ճիւմլէ վարիյէթինտէն վաղ
կեշմէզսէ , շայիրտիմ օլմազա գատիր տէյիլ
տիր” : Դ . մ . ձ . 33 :

14 . Արևորիֆ Էվլատըն թէմնիլի՝ սահին
տինին պիր կիւղէլ թարիֆինի էտէր . իմու
օնու տիգգաթլընա միւլահազա էյլէ : Խլք
գըմասընտա . (Պ . մ . ժե . 11—16) սա-
հին տինտէն մահրում օլան պիր տտէմին սու-
րէթինի կեսրիւրիւն . լաբին էյ կէնճ տու-
թում սէն տէ պիր վագրթ օլ սուրէթտէ ի-
տին : Օլ միւրիֆ՝ պապասընա օլան մուհապ-
պէթինի հէփ զայպ էթտի , օնտան ուզագ
գաշտը . վէ ա'զլը զայ՝ օլմուշ կիպի վարիյէ-
թինի քիւլիյէն թէլէֆ էտիոյ՝ կիւնահ վէ
տէրտ իշինէ տէրինձէ տալտը . լաբին սէն
օնտան տահա պիր քերիմ Պապատան գաշ-
տըն , վէ օնա գարշը՝ օլ միւրիֆին իշէտիյ

կիսկի իշխանին : (Օնուն կիւնահընըն արտը սը-
րա տերտ կէլտի . վէ էյէր թէվպէ էթմէզ-
ուն , սէնին կիւնահընըն արտը սըրա տախի
էպէտի հէլաք կէլէճէք : Լաքին օ թէվպէ
էթտի : Ընէմսիլին իքինձի գըթա'սընտա (17—
19) սահիհ թէվպէնին ասլընըն պիր էյի թա-
րիդի պուլունուր : Ա'գլս պաշընա կէլտի ,
քէնտի միսրինլիյինի տույտու , կիւնահը վէ
տէլիլիյի իշխւն ալչագ կէսնիւլիւ օլտու ,
քէնտի պապասընըն էլինին էն ալչագ եէրինի
արզուլէտի , վէ գալզըպ ա'ֆի տիլէմէյէ կիթ-
տի : Ընէվպէ իշթէ պէօյլէ օլուր : (Օլ կիւ-
նահըեար քի՝ պիր վաղըթ պի գոյտ տուրուպ
հիշ տիւշիւնմէյէրէք վագթինի պօշա կէշիրիրի-
տի , շիմտի ա'զլընը պաշընա կէթիրտի . ալչագ
կէսնիւլիւք եցրէտէն տինէ մուգայեէտ օլմա-
մասը իլէ , Ալլահընտան վէ Գուրթարընըն-
տան ուզագ գաշմասը իլէ , ա'գըլտան վէ իարաբ-
տան մահրում կիսկի հարաքէթ էթմիշ օլտու-
դունու տույտու : Ալիւնահընտան իքրահ էթ-
տի , օնտան էօմիւրիւ ալչագ կէսնիւլիւ օլ-
տու , Ալլահըն մէմատ'թրնտա' էն ալչագ եէր
օլսա պիլէ՝ պիր եէր արզուլէտի : (Օնուն պիր վա-
ղըթիսօր կէօրտիչիւ տին՝ շիմտիօնուն տուրմայրպ
արզուլէտիյի շէյ օլտու , վէ սըտգ իլէ կիւնա-
հըն եօլլարընտան տէսնիւպ Ալլահընը արատը :
Ա'իւսրիփ Ելլատըն գապուլ օլունմասընըն
թարզը՝ Խնճիլին թէրթիպինի պէյան էտէր :
Դ . ժ . ժ . 20—24 : (Օ սըտգըլա թէվպէ է-
տիալ մէրհամեթ տիլէտիյի անտէ՝ օնու պուլ-
տու : (Օնուն պապասը օնու գունագլայրպ՝

Եինէ օղուլուզա գապուլ էթափ . լաքին շունա տիգդաթ էյլէ քի , « քէն տիսի՝ պապասընըն քերեմինէ լայրդ պիր շէյ էթմէմիշ իտի : Ա՛մելտէն տէյիլ իտի , եանի պուլտուզու ի՞նայէթ՝ քէնտի ա'մելլէրինին հիշ պիրիսինին սէպէպինտէն տէյիլ իտի . զիրա քէնտի աթասընըն էվինէ պիր սէֆիլ ֆուգարա վէրէտու օլունմուշ հալտէ տէօնմուշ իտի . վէպէօյլէ իբէն՝ եինէ տէօնտիցիւ անտէ՝ պիթիւն պիթիւնէ վէ կէօնիւլ իրատէթի իլէ ա'ֆլ օլունտու , վէ գապահաթլարը մահվ օլուոյ եինէ պապասընըն էսրի մահապէթլի նազարընա կիրտի : Խնձիրտէ սանա աշխրեար օլուն ի՞նայէթ պէօյլէ տիր , օլ տախի օլ գատար կէօնիւլ իրատէթի իլէ՝ վէ օլ գատար զանիմէթ իլէ տիր : Աէնին ա'մելլէրինին հիշ պիրիսի սէնի՝ Ալլահըն ի՞նայէթինէ լայրդ էտէմէզ . օնուն նազարընա լայրդ հիշ ա'մելին եօդ տուր : Ո'հւսրիթին նէսի վար իտի . լաքին եինէ անիտէ վէ կէօնիւլ իրատէթի իլէ ա'ֆլ օլունտու . սէն տախի՝ էյէր ՞րդիստուն վասիթասի իլէ Ալլահա եանաշըրսան , պէօյլէ ա'ֆլ օլունաճագսըն : Բուհանիթէ սէն օնուն գատար սէֆիլ ֆուգարա վէ գապահաթլըն , լաքին կէօնիւլ իլէ ՞րդիստուսա իման կէթիրտիյին թագտիրտէ՝ սէնի տէ անիտէ օլ գատար զանի մերհամէթ՝ ա'ֆլ էթմէյէ , գուրթարմազա վէ աղդ Ուա'ալայա էվլատ էթմէյէ հազըր տրր :

Պիր խուսուսա տահա տիգդաթ էյլէ քի միւսրիֆ պէօյլէ կէօնիւլ իրատէթի իլէ ա'ֆլ

օլունտուգտան սօնկրա եինէ պապասընըն էվինէ
օղուլ կիոյի գապուլ օլունտու : Խմնի օրատա օ-
նուն տավրանընը նէ տիւրին օլմալը իտի : Էլոյէթտէ հէր մէմունիյէթ վէ մուհապ-
պէթ սէպէպի՝ օնու պապասընըն միւլատընա
իթա'աթ էթմէյէ իսպամ էթմէլի իտի : Ղա-
քին իթա'աթ էթմէսի՝ մէրհամէթ պուլմագ
սէպէպինտէն իլէրի կէլիր օլմայաճագ իտի,
զիրա մէրհամէթ պուլմուշ իտի . վէ պապա-
սընըն էվինէ գապուլ օլունմագ սէպէպինտէն
տէ օլմայաճագ իտի, զիրա գապուլ օլունմուշ
իտի : (Ս)ու տահա շէրիփ սէպէպիէր՝ եանի
մուհապպէթին սէպէպիէրի հարաբէթէ կէթի-
րէճէքիտի : Տինին մէյվէսի տիր տէյի թարիփ
էթտիյիմ իթա'աթ պէցըլէ տիր . Խնճիլին իս-
թէտիյի իթա'աթ մուհապպէթտէն իլէրի կէ-
լիր, օլ մուհապպէթտէն քի իմանտան հասը
օլուր : Աահին Յարիսմիան Ալլահա խրզմէթ
էտէր . Հաքին օնուն սէմավի մէքեանընա
գապուլ օլունմագ իչիւն տէյիլ, զիրա Յարիս-
տուա կէլտիյի վազըթտա պու պէրեթէթի ե-
տինտի, իլլա հիսանպսըզ քէրէմլէրտէն մէմնոն
օլուն պիր էվլատ կիպի օնա իթա'աթ էտէր :
(Ը) Եալընըզ իմանտան թա'տիլ օլունուր .
Հաքին տէյիլ Եալընըզ օլան իմանտան, իլլա
օլ իմանտան քի, օնտա հէր իթա'աթըն թօ-
խումշարը պուլունուր, վէ Ալլահտան մէր-
համէթ պուլմուշ օլմաղիլէ՝ Ալլահ իչիւն եա-
շար :

13. Խմտի կէրէք տիր քի, իշպու սանա
թա'րիփ էթտիյիմ սահին տինէ կէնճ-

Այսինուն Վարիստոսուն շայիրտի օլասըն : Եյէր
կէնձլիյինունք քէնտինի Ալլահա թէսլիմ է-
տէրսէն , ա'զրւլը վէ սա'տութլու օլանագ-
սըն . վէ սանա՝ "Հ իմուն սօնկրա պանա
շաղը բայանագմընըն քի՛ Եա՛ պապամ
կէնձլիյիմին գուլաղուզու սէն սին" (Ե-
րեւ. Գ. 4) տէտիյինի իշխունքներսին , վէ
եիւրէքտէն տէյէճէքոին , Եա՛ մուպարէք Ալ-
լահ սէնին եարտրմընլա պէջըլէ շաղըրայըմ .
վէ շիմուի է'օմրիւմիւն իլք կիւնլէրինի սանա
թագտիս էտէրիմ : Անա նէ գատար պօրձլու
օլուուզումուն իգրարընը՝ էպէտիյէտէք պիթի-
րէմմ : Իմուի գապուլ էյլէ եա՛ Պապոյ՝
կիւնլէրիմին իպթիտասորնը . Տէր նէ գատար պիր
շէյ տէյիլ իսէ տէ՝ գապուլ էյլէ . սունա
պիլտիյիմ էն ա՛լա շէյ օ տուր . էթրափրմ-
տա կէնձ քիմակէրին չօղու ֆասիտ տիւնեանըն
գանունլարընա կէօրէ ա՛մէլ վէ հարաբէթ
էտէրլէր . կիւնահա մայիլ թաղի՛աթ՝ սնլա-
րա հիւրմ էտէր . քէօթիւ արգատաշար օն-
ւարը աղտըրըրլար , վէ շէյթան սնլարը հէլաք
լողա սիւրէր : Լաքին եա՛ Պապոյ՝ պէն սէնին
սէսինի տինկլէյէճէյիմ . կէնձլիյիմին հէփ
գայիիագ եօլարընտա գըլաղուզում սէն օլ :
Պապամ սըն տէյիւ սանա շաղըրըրըմ , վէ
պապամ սըն տէյիւ սէնի արարըմ . վէ քէնտի
իսթէտիյիմտէն զիյատէ էյլիյիմի իսթէր տօս-
թումսուն տէյիւ սէնի սէվմէյէ վէ սանա ի-
թա'աթ էթմէյէ պանա եարտրմ էյլէ" :

ԵՅ կէնձ տօսթումն էյէր կէնձլիյինտէ ի-
պատէթքեար օլմագ իսթէրսէն , տիւնեայը

թէրք էտիպ՝ Ալահա վէ տինէ թարաֆկիր
 օլմաղա նէսարեթ էթմէլիսին : Պինըրմէ տէ-
 լի գանըրլար իւմիտլէրինին թէմլինի պու ֆա-
 նի տիւնեատա գուրարլար իսէ տէ՝ սէն սէ-
 նինըիլէրինի՝ կէօրիւնմէզ վէ էպէտի շէյ-
 լէր իւղէրինէ գալիլէմէլիսին : (Նլար Գուր-
 թարըճընըն մուհապայէթինի հիշ սայարլար
 իսէ տէ, սէն շազլըրդիլէ օնուն սէսինի տինկ-
 լէյիպ օնտան էջրէնմէլիսին : Պէլի . պիզէ
 թէքիփ օլունան Գուրթարըճըյը կէնձլիբտէ
 գապուլ էթմէլիսին : (Նա սըղընմալընըն .
 վէ օնա տէմէլիսին . Ուէլիկիւլիւ Ռապպ՝ կէնձ-
 լիյիմ սէնին տիր, թէզ կէչէր օլան է'օմրիւ-
 մուն ա'լասընը սանա թէոլիմ էտէրիմ : Ու-
 նին խամրըն իշիւն սէլինէրէք պու ալտաթը-
 ճը տիւնեատան վազ կէչէրիմ . զիրա եա-
 Ռապպ՝ պէնիմ իշիւն հա՞նկը շէյի վէրմէտին :
 Պէն սէնին իշիւն տիւնեայը թէրք էթտիյիմ
 թագտիրտէ, սալթ պիր գաչ ֆանի շէյլէր
 թէրք էթմիշ օլուրում . վէ պիրազ ճիւրիւփ-
 տէն վազ կէչմէմ իլէ՝ սէնտէ պահա եւթիշ-
 մէզ խազինէլէր պույաճաղըն : Այ միւպա-
 րէք Հիսուս՝ սէն պէնիմ իշիւն սահիչ սա'ա-
 տէթտէն վազ կէչտին . պէնիմ իշիւն սէնին
 մէլքըլէրինին կիյինտիրլէրինտէն փարլագ իղ-
 զէթէրի թէրք էթտին : Պէնիմ իշիւն՝ սէ-
 նին հուզուրունտա արատրդմուն շէրիփ շազ-
 լըդլարը պրագտըն : Իմոհ կէնձլիյիմ սէնին
 օլուն . շիմտիյէտէք չօդու կիթտի, լարին
 եա Ռապպ՝ կէրի գալանը գապուլ էյլէ : Ա է
 արթըդ կիւնլէրիմին հիշ պիրիսի սէնի էօլ-

տիւրէն տիւնեանըն՝ եախօտ սէնին վէ պէնիմ
պէօյիւք տիւշմանըմըզըն խրզմէթինտէ կէշմէ-
սին։ Պէնիմ կէնձլիյիմ, ճանըմ, է'օմրիւմ
վէ հեր շէյիմ սէնին ա՞ճայիպ Ռլլահանի մու-
հապութինէ լայրդ տրը։

Խշմէ էյ կէնձ տօսթում՝ պունձիլէյին ե-
յեր սահիչ ի՞պատէթբեարլրզըն վար իսէ, տի-
նէ զըտա օլան հեր շէյտէն վազ կէշմէլիսին.
պէջլէձէ մէրամընը, սահիպինի վէ եօլունու
տէյիշմիրմէլիսին։ վէ պէջլէ քէնտինի՝ սըտզը
պիւթին սէնին իշիւն էօլէնէ վէրմէլիսին։
Լարին պունու էթմէտիքմէ մէննէթի ումմագ՝
քէնտինի, պիր ուչուրումտան աթըլպ աա տիւշ-
մէմէյի ումմագ գատար տիւվանէլիք տիր։ Եա՛-
նի ումուլմազ շէյի ումմագ տրը։ Ռլլահըն
Վէլամը՝ կիւնահտան տէօնմէրսիղին գուրիթո-
լուշ օլմատրզընը աշիքեար էտէր։

16. Խ'պատէթբեարլրզտան մէշչուրչօգ քիմ-
սէլէր քէնտիլէրինի Ռապպա թէսլիմ էթմակը-
լէրինտէ՝ ա'հտնամէ եազմազիլէ էթմիշլէր։ վէ
չօգ բուհանի մուալլիմլէր պու ա'տէթի պէյէն-
միշլէր։ Ա է իշմէ օլ ա'հտնամէլէրին պիր էօր-
նէյի պու տուր։

"Ե՞յ ա'զիմ վէ էպէտէն միւպարէք Ռլլահ
քէնտիմի սանա ա'հտիլէ պաղլամագ իշիւն թէ-
վազու՛ իլէ սանա եագլաշըրըմ։ վէ իւմու է-
տէրիմ քի՛ պու ա'հտըմը հիւ ունութմամ։
Լապէտի խէլասըմ պանա պին տիւնեատան զի-
յատէ իզմիզալը օլտուզունու, վէ քէնտիմի
սանա թէսլիմ էթմէյէ զիյատէսինձէ պօրձլու
օլտուզումու պիլէրէք՝ Ռլլահըմ օլտուզունու
տէրունտէն իզրար էտէրիմ։

Պու քեօթիւ տիւնեատան սահինէն վաղ
կէշէրիմ . պէնիմ հիսսէմի օնտա արամայաձա-
զըմ , վէ օնուն ֆէնա ա'տէմլէրինի վէ տէլիլիբր-
լէրինի վէ սէլինճլէրինի թէրը էտէրիմ : Տիւ-
նեատա տուրտուգձա՝ պէն տիւնեատան օրմա-
յաձազըմ , իլլա պիր սէմայի տիյարա եօլու
կիսի էօմիւր սիւրմէյէ ճահաւ էտէճէյիմ :

Անի տէրունտէն քէնտիմէ փէտէր էտինի-
րիմ , մութլուլուզումու՝ սէնին լութֆունտա
վէ մուհապէթինտէ , վէ րահաթըլմը՝ սէ-
նին հուզուրունտա արայաձազըմ : Անին միւ-
րատընա կէօրէ դուլանրըմագ վէ սէնին դա-
նունլարըն իլէ հիքմ օրունմագ իշիւն՝ քէն-
տիմէ սանա թէսլիմ էտէրիմ :

Պապպ Ծիսուս Վրիստոսու քէնտիմէ
Վռութարընը գապուլ էտէրիմ , վէ քէնտի
լայըդորդ տէրտիմէնտ կիւնահքեար օլտու-
զումու իզրար էտէրիմ : Եա՛ Պապպ Ծիսուս՝
պէն սէնի քէնտիմէ՝ պէնիմ իշիւն տէրտ չէք-
մէյէ Վլլահտան կէօնտէրիլմիշ քէֆարէթ է-
տիմի վէ Վռութարընը գապուլ էտէրիմ . վէ
հէփ իւմիուլէրիմի սէնին քէֆարէթիշ էօլիւմիւ-
նէ վէ թէքմիշ ա'տալէթինէ տայանորրմագ
խմէրիմ . վէ սէնին շայիրտին օլուպ արտըն
սրըա կիթմէք իշիւն քէնտիմէ սանա թէսլիմ
էտէրիմ :

Վէզալիք ա'զիզլէյիճիմ տէյիւ քէնտիմէ
Ա'զիզ Եահ թէսլիմ էտիպ տուա էտէրիմ քի .
օնուն Վլլահանի նուրու ճանըմը նուրլանորր-
ուըն , վէ օնուն գուվ վէթի եիւրէյիմ թէմա-
մէն թէպաիլ էթմին : (Նուն թալիմի իլէ թա-

լիմ օղունմասընը խսթէրիմ, վե օնուն գուզ-
վէթինի արայաձաղըմ:

Եա՛ Ալլահըմ՝ պունձիլէյին սէնին իշխուն
տիւնեայր թէրը էտէրիմ, վե քէնտիմի վի-
ճուտ, ճան վե բուհ իլէ եա՛ Փէտէր՝ Գէտէ-
րիմին տէյիւ, եա՛ (Օղուլ՝ Պուհարընընըն
տէյիւ, վե եա՛ Աղիղ Բուհ ա'զիզէյիմիմսին
տէյիւ տէրունտէն սանա թէղիմ էտէրիմ:
Ո է հայա շահարիմ սէն իբէն, պու ա'զիզ
ա'հարմը թաստիգ էտէրիմ:

Ո է եա միւպարէք Ալլահ՝ պու ա'հար հէր-
ժու իլէ գապուլ էտէրիմ. զիրա օնու՝ սէնին
Նաղարընտա կիպի էտէրիմ: (Կու Ռէտէն գա-
պուլ էտէրիմ. զիրա կէրիտէ հիշ պիր շէյ
սաղլամամ. իլլա պիւթիւն պիւթիւնէ սէնին
օլմագ խսթէրիմ: (Կու իւնիւ-լ էրառէնի իլէ
գապուլ էտէրիմ. զիրա պէնի հիշ պիր ճէղը
զօրլամազ, իլլա պու՝ սէնին ինայէթինին սէ-
պէպինտէն սէչտիյիմ տիր: (Կու եյէ պէլլէ+
գապուլ էտէրիմ. զիրա շու շիմոի եափառդը-
մը միւլահազա էթմիշիմ: Ո է օնու էպէտէն
հըֆզ էթմէք իշխուն գապուլ էտէրիմ. զիրա
սէնին եարտըմին իլէ թա էօլիւմ պէնի Ալ-
լահը գարշըլամազա կէօթիւրիւնճէյէտէք
պու սէչտիյիմէ եափը շաճաղըմ:

Ա'պէն պուլու իւն Ալլահ Ա' Բէրէպու-
սս իւլէ+ իւներէն պէր էինին դու-ւը:

Ե՛յ միւպարէք վե ճէլիլ Ալլահ ճէննէթին
սա'ատէթի սէն սին. վե ա'զիզէր հէմ մէ-
լէքլէր էպէտի էյլիյի սէնտէ պուլուրլար: Ը ու

սէնին եիւմէ մէքեանլարտա օլան ձիւմլէ ճէ-
 մա'աթըն՝ սիմանտան տօյմուշ տուր, վէ սէնին
 սէֆանըն ըրբմազընտան իշերլէր: Պէնի եպէ-
 տի տիւնեատան այրը թութան փէրտէ ինձէ
 տիր. լաբին պէնի օնլարըն իւնսիյէթինտէն,
 սէֆալէրինտէն վէ թէսպիհաթընտան այրրա-
 ճագ խէնտէք կէնիշ տիր: Պէն պիր գապա-
 հաթըլը ատէմ էլլատը օլուայ՝ սէնի թանըմա-
 տըմ. Փասիտ վէ էլլիյէ զըտո օլուայ՝ սէնի
 արտմատըմ. Ճահիլ վէ քէօր օլուայ գարան-
 ըդտա կէղէր խամ իսէ տէ՝ եինէ կէօրիցօրում
 տանըրըտըմ: Տէմիր զէնձիրլէր իլէ պաղան-
 մըշ սէֆիլ կիպի՝ եսիր, էլլրինի վէ այաղա-
 րընը զայս էթմիշ քիմսէ կիպի պիշարէ իրէն՝
 եինէ եսիր օլուզումու սիլմէյիայ չարէսիզի-
 յիմի տույմատըմ: Այ բնայէթքեար Վալահ-
 էյէր սէնին մէրհամէթին մասկէյնէ կիրմէ-
 սէ խախ, թա ճէ հէննէմին ալէվլէրի չոպլագ վէ
 տիթրէր րուհումուն էօնիւնտէ ափանսըզ փար-
 լույընձայատէք՝ պէօյլէ գալաճաղըտըմ: Ա արին
 սէնին խամինէ եպէտ էլ ապատ համու ու սէնա-
 լէր օլուն քի պէնիմ կիպի զայ՝ օլմուշ սիր
 մախորուգա մէրհամէթ էտիս՝ եարտըմ էթմիշ-
 սին: Աանա մէճտ օլուն քի մէրհամէթին
 խապէրինի ալմը շըմ. սանա էն եիւմէլէրտէ
 իդղէթ վէրիլսին քի սէնին (Նղուն օնու տիւն-
 եայա կէթիրմիշ տիր: Պունուն իշիւն տուր-
 մայըլայ՝ սիլսիլէտէն սիլսիլէյէ թա սօն պօրու
 սէնին էվլատլարընը տահա պիր ալա տիւն-
 եատա սանա ի'պատէթ էթմէյէ չաղըրընձայա-
 տէք, սանա վէրիլէճէք մէտհլէրին արտը քէ-

սիրմէյէճէք : Աւնին մերհամեթին գատար պիր
մերհամեթ իշխուն եսլետիլեյին մետհըկրի հա-
գիզամթ աղ օլտճագ . վէ սէնին մուհապակ-
թինին ամեշինե պազընմա՛ կեցիւն աս'ք'ր-
էրինին ա՛շդլա սունտուզլարը մետհ ու սէնա-
լէր սուգ տուրլար : Եա՛ ա'զիմ Վ'լլահ մեր-
համեթին իշխուն սէնի մետհ ետերիմ . սէնին
Օղուն իշխուն սէնի մետհ ետերիմ . հայամթըն
եօլունու սէն թա՛րիֆ է՛թմիշին , վէ սէլամե-
թին իցինի սէն կեօսթէրմիշին : Աւնին ի'-
նսյեթինտէն (Օ) հեգափ իշխուն եօլիւմ տառ-
մըլ տըր , վէ "գապահամելարրմըլ իշխուն եա-
բալանտը , եարամազլըլարրմըլ իշխուն տէօ-
յ'ւլափիւ" տէյիւ պանասահիհ պիլափիրմիշին :

Հ իմափ եա՛ Վ'լլահըմ սանտ կէլմէք իշխուն
պէնիմ եօլում պու միւպարէք Պուրբմարրմը
օլուն . սէնսիզ ճէննէթ տախի ճէննէթ օրա-
մազ : Աւնին հուզուրուն էն գոյու գարանլը-
զը աէֆ ետէ պիլիր . կէմէյի՝ կիւնափողէ ,
տէրտի՛ բահամթա , գասավէթի՝ սէլիննէ ,
ֆուգարալրզը՝ զէնկինլիյէ , վէ եօլիւմիւ հա-
յամթ թէպտիլ ետէ պիլիր : Աւնին հու-
զուրուն շէհիտ զընտանիլնը փատիշահ սէրայըն-
տան կիւղէլ , վէ եօլիւմ օտասընըն մէլիւլ
սիւքիւթլիյիւնիւ նազմէ սէսինտէն խօշ ետէ
պիլիր : Աւնին մուհապակթին գարանլըզ մէ-
զարը նիզամ վէ մուհապակթիլէ տօլու էն շէն
եվուն զիյատէ արզուլէննէճէք պիլիր մէքեան
ետէ պիլիր : Աւնին մուհապակթին պիլիր խա-
զինէ տիր քի օնուն եանընտա տիւնեալարըն
զէնկինլիյէ ֆուգարալրզ տըր . վէ ատէմի օլ

խաղինէտէն պու տիւնեանըն հէփ տիւշման-
 ըլը ասլա մահրում էտէմէդ : Աէնին հուզու-
 րուն՝ հէփ տիւնեավի ի'զլէթի գարանլըդ է-
 տէր, վէ տիւնեավի ձէմալին հիւսնիւ եիւզիւնէ
 պաղըլմազ օլմասընա սէպէտ օլուր : Աէնի թա-
 նըմազ, սէնի սէվլմը վէ սէնտէն մէսրուր օլ-
 մազ եէրուէ ոիր մէննէթ տիր . լաքին ասրը
 ձէննէթտէ սէնի թանըյան վէ սէվլն վէ
 սէնտէ մէսրուր օլանլարըն մէննէթի նամորը
 ձէննէթ օլմալը : Խճ ա'զիմ Շմահ, պու
 սա'ատէթ պէնիմ օլապիլի՞ր մի . պէն՝ կիւնահ-
 քեար Շտէմին գապահաթլը էվլատը՝ պիր
 գուրու, պիր եափրազ, պիր քէօլիէ իրէն՝ օլ
 գատար եիւբուէթ եէրի արզուլէյէ պիլի՞րմիյիմ .
 սէն՝ եա՛ եպէտի Շմահ՝ պէնիմ սին տէմէյէ
 ձէսարէթ էտէ պիլի՞րմիյիմ : Եա՛ Շապպ՝ ետէ
 պիլիրիմ, չոդտան էվլիէլ էտէ պիլիր իախիմ,
 լաքին պէն սէնի՝ վէ պու վասփէ կէլմէդ մի-
 պարէքիյի պօշ սայուրմ : Աէնի խօր կէօրմիւշ
 օլուուզումու տիւշիւնտիւթէ՝ հիճապ վէ տիթ-
 րէմէ իլէ եիւրէյիմ պայըլըդ ողաշըմ սէրսէմ
 օլմազա լայըդ որբ : Խարին շիմտի եա՛ ի'նա-
 յէթի Շապպ՝ արթըդ միւսրիդ էվլատըն էթ-
 տիյինի էթմէյի նիյէթ էթտիմ : սանա կէ-
 լիրիմ, պէնիմ միւպարէքիյիմ սէն օլ, եօխսա
 պէնիմ հիշ ասլա միւպարէքիյիմ օլմայաճազ
 որբ : Խանա կէլլիրիմ, եիւրէյիմէ թէթմիլէն
 սէնին էօնիւնէ էյիլմէյի էզըրէթ : Ո՞ու հապ-
 պէթ՝ պէնի սէնին թախմթընա ձելզ էթսին .
 իմանըմ սէնին վա'ոլերինէ տայանալըն, իթա'
 աթ՝ սէնին միւրատընըն պէնիմ օլմասընա սէ-

պէս օլուն : Արթըզ պէնի սէնտէն գաշելն օլմաղա պրագմա . կէնձիյիմին պազի գալա-նընը գապու էյլ , վէ է'օմրիւմ՝ ուզուն օլ-մուշ գըսսա օլմաւշ՝ հէփ սէնին օլուն :

Աէն տախի՝ եա՛ միւպարէք Պռորթարրթը՝ պանա սա՛ատէթէ , ճէննէթէ վէ Ալւհա կէօ-թիւրէն եօլ քէնտին օլուղունու աշիքեար էթտին . վէ է'օմիւր , եարուրմ վէ հէր էյլիք իշիւն սանա կէլիրիմ : Աէնին գըյմէթլի գա-նըն պէնիմ իշիւն տէօքիւլտիւ . սէնին ա՛տա-լէթին պէնիմ գապահամթլը ճանրմը եօրթմէ-յէ եէթէր : Պէն պիր շէյտէյլիմ . սանա հէր նէ տունա պիլիրուէմ , եինէ նազարընա լայրդ տէյլիլ տիր . տուալէրիմ , մէտհէրիմ վէ էն ա'զիզ ա'մելքէրիմ սէնին քէֆարէթ էտիծի գա-նըն իլէ սէրովիլմէյէ միւհման տրր : Ա ա-քին զայ՝ օլանլարը գուրթարմագ իշիւն կէլ-մտին մի . իշմէ պէն զայ՝ օլտում . եօլ , կէր-չէրիք վէ հայաթ սէն տէյիլ մի սին : Է'օմ-րիւմ սէն օլ . սէնին ճիւմլէյի փաքլէյէն գա-նըն իլէ պէնի եայգա . պէնի սանա պէնկղէ-մէյէ թէպտիլ էյլէ . կէլ եիւրէյիմի զապթ էթ , վէ սէնին Ա'զիզ Պռհուն իլէ իշէրիմուէ սաբին օլ : Պապահամթլը իմ , վէ սէնին գա-նընա սրդոնմագ արզուլէրիմ . շարէսիզ իմ , վէ սէնին գօլունա տայանմագ իսթէրիմ . հէլաք օլմաղա լայրդ իմ , վէ սէնին հիւրմ թախթընըն էօնիւնտէ՝ սէնին էօլիւմիւնիւ զիքը էտէրէք նիյազ էթմէք իսթէրիմ : կէսուտէ շէֆա'մթճըմ օլ . վէ եէրուէ պէնի ալշագ կէօնիւլիւ պիր տոսթ էյլէ : Աէնին այազըն-

առ օթուրուաց սէնտէն էջրէնմէք իսթէրիմ
վէ սէնին էօլիւմիւնէ կիւվլնէրէք սէնին սու-
րէմինէ կիրիպ ազ պիր տէրէծէտէ քէնտիմ-
տէ սէնին սէվկիւլիւ պէնզէյիշինի կէօսթէր-
մէք իսթէրիմ։ Պէնի սէնին կիպի սապըրը,
ալչագ կէօնիւլիւ վէ հալիմ էյլէ պանա-
սէնին էթտիրին կիպի քէօթիւլիւլէ պէտէլ
էյլիք, վէ խուսումէթէ պէտէլ մուհապպէթ
էթտիր։ Խ'օմրիւմ վէ հէր շէյիմ սանա թագ-
տիս օլունսուն։ Էօլիւմ՝ պէնի սանա կէթիր-
մէյէ կէօնտէրիլմիշ սալթ պիր միւրիւվլիթի
խապէրճի կիպի կէօրիւնսիւն։ Պու սա'աթտան
պէնիմ կէնձլիյիմ, սապըրզոմ վէ գուվվէթիմ
սէնին օլուն։ սէնին մուհապպէթին պէնի
հարաբէթէ կէթիրսին։ սէնին վասիյէթլէրին
պանա տէլիլ օլուն։ վէ սէնին էօրնէյին
պէնի հիտայէթ էյլէսինլէր, վէ սէնին էօյիւթլէրին
պէնի քէօթիւլիւթէն սագընտըրսընլար։ սէ-
նին էլին պէնի գալուրսըն։ վէ էնճամ էօլիւր
իքէն՝ պաշըմ սէնին մերհամէթի գօլունա տա-
յանմը, պանա՝ էօլիւմիւ զաֆէրտէն և ուսուլ-
մուշ պուլտուր։ Հու փարզագ մէօքեանլարտա
պանա հայաթըն եօլունու կէօսթէրիպ՝ կիւ-
զէլ ամմա կէշիճի կէնձլիյի սանա թէալիմ էթ-
մէյէ շիմաի պէնի մէյիլի էտէն ինայէթ իշիւն
ու վագըթ սէնի մէտհ էտէյիմ։

Լարին եա՞ աղիմ Շլահ պէն նէ իմ, վէ
պէնիմ էթտիյիմ գարարլար վէ միւրատլար
նէ տիր։ Խ'վահ, պէն պիր գամըշ գա-
տար գուվվէթսիզ իմ, վէ գարարլարըմ սա-
5.

պահ պռւլուտու վէ սապահըն չիհի կիսպի օլ-
մուշըար . լաքին եինե սէնին վա՛տ էթախիին
Ռուհուն իշխու րիմա էտէրիմ : Ա՛զիդ Ռու-
հունու սէնտէն տիլէյէնլէրէ վա՛տ էթմէմիշ-
միսին . օնուն ա՛զիդ թէսիրաթլարընը պանա
պաղըշա : օնլար իլէ ճանըմը սուվարըպ թա-
զէլէ . օնուն ա՛զիդ թահրիքլէրի պէնի հէր
եյի ա՛մէլէ վէ արզույա մայիլ էթսինլէր :
Պէնիմ ճանըմ թապիաթմճա գարանլըդ վէ
գըսըր չեօլէ պէնկոկէր . լաքին օնուն գուվվէթ-
լէրի իլէ միւպարէք օլուուզում հալտէ , գարանլըդ
տաղըլաճագ , վէ չեօլ կիւլիսթան կիսպի չիշէքլէ-
նէճէք : Աէնի թանըմայըր՝ օ պանա էջրէթմէլի ,
եօխսա սէնի ասլա տօզրու թանըյամայաճա-
զըմ . սէնի սէվմէյի՝ օ պանա էջրէթմէլի ,
եօխսա պէնիմ եիւրէյիմէ Ալահանի մուհապ-
պէթ տահիմա դարիպ օլաճագ : Ա՛զիմ Գուր-
թարըթըմըն հէփ ֆազիլէթլէրինի օ պանա
կեսմէրմէլի , զիրա օնուն թա՛լիմի օլմազսա ,
հէփ զայրը թա՛լիմլէր պօշ տուր : Ա՛յ ա՛-
զիմ վէ միւպարէք Ալահ սէնին ա՛զիդ Ռու-
հունու պանա վէր , քի եիւրէյիմի օնուն թաթ-
լը վէ եախաշ գըլաղուզուզունա թէսլիմ է-
տէյիմ : (Օ) պէնի հէր իգթիզալը կէրչէքլիյէ
իրշատ էթսին . օ՝ ճանըմա եէնի շէքիլ վէրսին .
վէ պէնտէ ֆաք եիւրէք եարաթնըն , վէ տէ-
րունիմաէ տօզրու րուհ եէնիլէթսին . ճէննէթ-
տէ մալիք օլաճազըմ թապիաթլէր՝ պէն տիւն-
եատա տուրտուգճա պէնիմ ճանըմա օնուն
վասիթասի իլէ փէյտա օլսունլար :

Ետ ճիւմլէ մէրհամէթլէրին փէտէրի՝ {ի-

սուս ՚ Յարիստոսուն խաթըրը իշխուն ըփճալէրիմի
տինկլէ վէ իհսան էյլէ . Ամին .

ԳԼՈՒԽ ՍԱՆԻ

Կուռքնուց հ-դիմուդու- պ-նը պ-նը
վ գ-հլի+ ի-դուլուրուն ս-դընուդ հ-դ-
հընդ- ն-դի-ն-դուր :

1 . Շօդ քիմսէլէրին բուհանի հալլէրի հագ-
գընա քէնտիլէրինի ալտաթըզ հէլաք օլտուգ-
լարը . Ալահըն ՚ Յէլամընտան այան ու զահիր
տիր : ՚ Ենտի քէնտիլէրինէ . Ալւ-են՝ սէլ-են
տէրդէր , լաքին Ալահ ոլ հայտէ օլան քիմսէլէրէ
Ալւ-են՝ ետ ա-ր , տէր : ՚ Անիհի՝ պիր եսիր
բոյասընտա ազատլոգ կէօրիւր տէ՝ ույանըզ
էթրաֆընտա զընտանըն հիյպէթլու տիվարլէ-
րինի կէօրտիւրիւ կիսի՝ օնլար տախի թա պու
պաթըլ րիւեայր տէփ՝ էթմէքլէ էպէտիյիյին
իշխուտէ ույանըզ՝ քէնտիլէրինի էպէտէն հէլաք
օլմուշ պուլանատէք՝ պունձիլէյին ձէննէթ իւ-
միտինտէ տիրլէր : Խնսան եիւրէյինին հիլէ-
քեարլողո ոլ դատար պէօյիւք տիւր քի , օնուն
վէ տիւնեանըն ալտաթմալարընտան հէր նէ
դատար թէզայեիւտ իլէ սագընըրսան , օնլար-
տան էմին դալման դայէթ կիւմ տիւր , չիւն օնլար
սէնին սա ատէթ իշխուն իւմիտլէրինի պօշա չըգա-
րըզ՝ սէն շազլըդ վէ իզզէթ պէքլէտիյին վագրմէ-
տա , սէնի հիմազ վէ դօրդու իլէ էօրթմէյէ
պագարլար :

2. Վաշտելի յէ թթիգատղերին պիրի պուտուր քի, քրիսմիան անկրլան քիմսելերին կեշինմելերի վէ տավրանը ըստ իւզրէ օլուպ թապիա՛թլարը իսէ օլուր իսէ, ճիւմլեսի տօղը քրիսմիան տըր: Ա արին էյ վահ, պունլարըն հեփիսի՝ սահիհ տինտէն հիշ խապերլերի զլացյան պինլերձէ ատէմլերտէ տէ պուլունուր. վէ ախրէթ հազգընա ատէմլերին տէրունլերինտէ սահիհ բարեպաշտութիւն օլմատըզը հալտէ, պու կիւզէլ կեսրիւնէն վէ ատէմլերի իսշլանտըրան շէյլէր հիշ Փայիտէ էթմեզ: Պու շէյլէրէ զիյատէսինձէ մալիք օլուպ՝ օլ իդմիզա ետէն պիր շէյտէն մահրում օլան քիմսէնին նազլիյէթինէ պագարսան, պու սէօյլէտիյիմիզ աշիքեար օլուր:

Մ-րն. ԺԹ. Մ-րէ. Ժ. Եսիստ Պ-ռէ. Ժ-ր. պապլերինտէ պունուն պիր էսրինէ յի եազըլմը պուլունուր: "Ա է օ՝ տիշարըտա եօլտա կիտէրքէն (կէնճ հիւքիւմտարըն) պիրի իլերի սէյիրտիպ օնուն էսնիւնէ ախղ շէքտիւ, վէ օնա սօրտու: "Ղա է յի խօճա. նէ էտէյիմքի էպէտի հայաթա վարիս օլայրմ": Պու օլգատար էհի էտէպ պիր քիմսէ խտի քի. Վլահըն թէնպիհէրինին էքսէրիսի հազգընա, հիշ տէյիլ իսէ աշիքեարտա կէսրիւնէն հարաքէթլերինտէն եանա: "Պունլարըն թէմիսինի կէնճ էյիմսէն պէրու ստգլատըմ" տէյէ պիրի իտի: "Ա է չիսուս օնա պազըռպ մնու սէվտի, վէ օնա տէտի: Պիր էքսիյին վար. կիթ նէն վար իսէ սաթ վէ ֆազիրէրէ վէր, վէ կէօքտէ խազինէ էտինէսին. վէ կէլ խաչը գալուրըպ

պանա թասի՞ ոլ : Ա է օ պու սէօզտէն մահ-
զուն օլուպ՝ գասավիշմէներէք կիթտի, զիրա
չոգ վարիյէթի վար իտի՞ : Եկէրչի պու կէնձ
առէմին մէշրէպինտէ պազը կիւզէլ վէ իւմիտ
վէրիձի շէյլէր վար իտի իսէ տէ, եինէ հալի
կիւնահըն վէ եօլիւմիւն իշինտէ օլտուղու շիւպ-
հէսիդ իտի : Ա է պէլքի պու մոխմասար
նազիյէթ՝ պիր քիմնէնին ետէպտէ վէ տին
իշիւն թէգայեիւտտէ : չոգ իլէրի վարապիլիպ
տէ եինէ ձէնն՝ թտէն կէրի գալմագ իհմիմա-
լինի կէօսթէրմէք իշիւն եաղ լոր : Կէնձիք-
լէրինտէ պու կէնձ առէմ կիսի սէվիէճէք
վէ տիւնեանլն ինտինտէ օնուն գատար էյի
քիմնէլէր աղ պուլունուր . եինէ օնտա պու
սէվիլէճէք շէյ վար իքէն՝ սահին բարեպաշտու-
թիւնու պիլմէզ իտի : Տահա պիր էյի տիւն-
եայէ նասըլ նայիլ օլտապիլիրիմ տէյիւ սէ-
յիրտէրէք՝ Պապպա սօրմաղա կէ տի, վէ պէօյ-
լէճէ ա'շդ վէ թէվազու՝ կէօսթէրտի : Ուա՛-
լիմի արամագտան ուժմանմատը, իլլա՝ Ա է էյ-
լէ, իմ՝ քի՝ էպէտի հայաթը միրաս էտէյիմ
տէյի՝ իգմիզալը սիւ'ալ իլէ Հիսուսա կիթտի :
Պու քիմն՝ զէնկն օլմազիյէ զէնկինլիյէ միւ-
թալիդ տուղագլարըն թէ հիքէլէրինտէ պու-
լունտուղունտան՝ ախրէթ իշիւն տիւշիւնմէսի
տահա կիրտէ թառ'ձիւպ էտէճէք պիր շէյ
իտի : Պունուն հագգընա սէօլլէնմիշտիր քի՝
Պանը իշիւն իհմիմամը՝ տէօշէքտէ իսասթէ
եաթան պիր քիմնէնին թէֆէքիւրիւ տէ-
յիլ իտի, զիրա սաղ իտի . Իիմիյար-
լողըն մահզունլունտան նէշաթ էթմիլ տէ-

յիշի, զիրա կենճ խտի. վէ տիւնեւատան
 խօշնուտ օլմայըպ պըգմանըն էսէրի տէ տէ-
 յիշի, զիրա զէնկին վէ իդպալի խտի".
 վէ պունու տէյէնին հագգը վար : Պիր ա'մէլ
 չոդ քէրրէ ուսուլինտէն պէյէնիլիր . վէ պու-
 նուն գուլանտըղը ուսուլտէ պէյէնիլէճէք չոդ
 շէյ վար խտի . զէնկին վէ միւ'թէպէր օլուպ ,
 ֆուգարա վէ խօր կէօրիւնէն պիր քիմնէյէ
 կէլիյօր խտի խու տէ եինէ մազրուր սէրպէսթ-
 իբ գուլանմատը , իլլա խօճասընա ալշագ կէօ-
 նիւլիւք վէ րայէթ իլէ եանաշտը : Պուն-
 լարտան մատա՝ մշըրէպինտէ տաշա էյի պիր
 շէյ վար խտի . շէհվէթէ վէ օրանսըզըղա տա-
 լաճաղնա , Ալլահըն թէնպիհլէրինէ մուգայ-
 եւտ օլմուշ խտի : (Սնուն եաշամասը էտէպա-
 նէ վէ քէնտիսի պիր միւթի՛ւ էվլատ օյմուշ
 խտի . վէ դալիպա մուհապպէթլի վէ միւրիւլ-
 վէթլի խտի , վէ շիւպհէսիդ տօսթլարընըն րայէ-
 թինէ նայիլ օլմուշ խտի : Չիւնքի Շապա պի-
 լէ օնտա օլ գատար խօշ շէյլէր կէօրտիւ քի՛
 օնուն եիւղիւնէ պագըպ օնու սէվտի . լաքին
 միւպարէք Կուրթարրճըմըզ օնու խմթիհանէ
 գոյուպ՝ Ռարիստոս իշիւն վէ ճէննէթ իշիւն
 ճիւմլէյի թէրը էթմէք կէրէք խտիյինի օնա ի-
 փատէ էտինճէ , անիտէ օնուն եիւրէյի քէ-
 սիլտի , վէ քէնտինտէ պու գատար սէվիլէճէք
 շէյլէր վար իքէն , եինէ հագիգաթ տիւնեա-
 նըն սէվիճիսի օլտուղունու պէյան էթտի : Ա է
 պիր քիմնէ կէնճ օլմուշ իխթիյար օլմուշ ,
 Փասիգ օլմուշ Փազիյէթլի օլմուշ , " Հիւնեայը
 սէվիլրտէ , Փէտէրին մուհապպէթի օնտա եօգ

տուր": Ա. Հայք. Բ. 45. | աքին կերի
տէ օնմէսինին թարզը պիլէ՝ էթտիյի սիւալ ի-
շին նէ գատար գայտ էթտիյինի կէսօմէր-
տի, պիրա գասավէթ իլէ կերի տէօնտիւ վէ-
մահզուն օլուու: Խիւլասէի քէլամ՝ պու էօյլէ
պիր քիմսէ խահ քի, ճիւ մէ կէնձ քիմսէլէրին
օնա պէնկզէմէլէրինի խոթէյէ պիլիրիզ: Ա) Է
Եինէ էօյլէ պիր քիմսէ խահ քի, ճէմի կէնձ
քիմսէլէրին օնտան զիյատէ օլ ախլագտէ օլմա-
սընը խոթէմէլիյիզ: Ալէսսէվիյէ՝ պու թէսիրլի
մուխթասար նագլիյէթտէն էօյրէնէ պիլիրսի-
նիլ քի, էյէր ճանըն ՚Քրիստոս իշխւն հէր շէյի
զիյան թութմասընա սէպէալ օլան սահին բա-
ռեպաշտութիւնու նօգսան օլուրսա, Էօլմէզ
ճանլարընըզըն խէլասը հագգընտա ատէմէր-
տէն բայէթ գաղանան հիշ պիր շէյ ասլա քա-
յիտէ էթմէյէճէք տիր:

Խշպու էօրնէյին էօյրէթտէյի ի'մի մուխթա-
սարծա պէյան էթտիքտէն սօնկրա՝ պաթըլ
իթիգտոլէրտէն սագընարրան մախտուս էօյիւտ-
էրին պիր գաշնը տահա միւլահաղա էտէլիմ:

Յ. Տինին պիր գաչ ա'զիզ հագիգաթլա-
րընը պիլմէբլէ քէնտիլէրինի թէմամ տին-
տար սայանլարըն գորդուլանագ պաթըլ իթի-
գտալարընտան սագըն: Տինիատա պէօյլէ
քէնտիլէրինի ալտաթանլար շոգ տուր:
(Նլար Վ. և տարանըն ա'զիզ մատտէլէրի հագ-
գընտա սէօյլէշէ պիլիրլէր. լաբին օնուն թէե-
սիրինտէն վէ գուլլէթինտէն մահրում տիր-
էր: Էթտիքըլէրի լաֆլարա պագ արսան, ՚Քրիս-
թիան աըրլար տէրսին. լաբին հարաբէթլէրի-

նէ պագըննա՝ զիութիէրէսթ զանն ետերսին : Ալլահըն քէլամը թագրիր ետեր քի, մոհապակէթ օլմայրննա ձիւմէ ի՞լր պօշ տուր, վէ ի՞լիմտար հիշ տ'ր : Խհմիմալ քի՝ կէօբաէն տիւշէն մէ հէննեմիկը լուհլար՝ պաղը ա՞զիդ մատաէլէրին հագրընտա էն մէշհուր Քրիսթիանլարըն պու տիւնեատա պիլտիրլէրինտէն չօդ զիյատէ պիլիրլէր, ամմա երնէ շէյթան տըրըար :

4. Աւնին եպէտի իւմիտլէրինի՝ սանա վերիմիշ տինէ տայիր շնչիրէ օւն +երէմլը էնցինէ գօմսգտան սագրն : Ան քրիսթիան տէնիլէն մէշնէպտէ պէօյիւտիւն, լաքին պու սէնի քրիսթիան էթմէլ : Օկրա պիր սահին քրիսթիան հիսուս քրիստոսա իման կէթիրմէյիլէ Ալահ Օւապանըն եվլատը տըր : Վառառ . գ. . 26 : Օիքը օլունան կէնճ հիւրիւմտարա՝ կէօրիւնիւր քէրէմլէր իհան օլունմուշ իտի : Ալափառնայումուն է հալիսի՝ պու քէրէմլէրէ մալիք իտի, լաքին օնլարը ֆէնայա գուլանտրդլարը իշխն ձէ հէննեմին տահա տէրինինէ վարտըլար : Վառառ . ԺԱ . 23 : Ա է քրիստոսուն հուզուրունտա չօլեկիսի իշինլէրին չօզու պիլէ՝ քրիստոս օնլորըն սօգազլարընտա թալիմ տախի էթմիշ իբէն օնուն ազգընտան “ Պէնտէն ուզագ օլուն էյ պինամուսլուգ իշլէյէնլէր ” քէլամընը իշիտէնէքլէր : Վառառ . Է . 23 : Տիւին լիպասը իլէ կիյինմէմիշ ատէմ Լնձիլ զիյափէթինէ տավէթ օլունմուշ իտի, լաքին եինէ օնուն գօրգուլու հիքմիւ տըշարտարի դարան-

Ըստ իսկ, քի օրատա ալայրը վէ տիշ զըմբռտամասը վար :

1. Կէնճ տօսմում՝ պէլքի տինէ տայիր օլան ա'տէմլէրի՝ սանա չօճուզլուգտան իմրա էթմէյի տիգգամլէ թալիմ էթտիրմիշէր . արին զանն էթմէ քի պունդար սէնի ձեննէթէ նայիլ էթտիրէ՛քլէր : Ուն եւնիտէն տօղմալոսըն : Վրիսմիան աթալարըն չօճուզլորը իշխոն էթտիյի տուալէր՝ էյէր քէնտինէր տուա՝ էթմէյի եցրէնմէզլէրսէ, օնլարը գուրմարամազ : Աթանըն իմանը օղունուն իւզերինէ սայըլմազ . էյէր պիր աթա Աբրահամ գատար ի'պատէմքեար վէ Ալահըն քէլամը էվլազրընա տէր . Ու է քէնտի քէնտինիդտէ փէտէրիմիլ Աբրահամը տըր տէմէյէ տիւշինմէն . զիրա սիզէ տէրիմ քի՝ Ալահ Աբրահամա շու թաշարտան էվլատլար գալարրմազա գատիրտիր : Ուստի . Գ. . Զ : Ու է եօյլէ էթմէյէ տէյիլ եալընըզ գատիր՝ իլլա էլպէթմէթէ էօյլէ էտէ ձէք տիր . շիւնիքի եէնիլէնմէմիշ պիր ձանը ձէննէթէ գապուլ էտիպ տէ՝ քէնտի սէոզիւնիւ պաթըլ չըգարամազ :

Չօդ աթալար Վրիստոսուն սազ եանընտա պուլունաճազլար իսէ տէ՝ օնլարըն էվլատլարը օրատա պուլունմայաճազլար . վէ չօդ էվլատլար տա աթալարընըն զայպ էթտիյի Ալահըն իզզէթէ կէօթիւրէն եօլունու պուլաճազլար :

5. 1. Կէնճ տօսմում՝ էպէտի իւմիալէրինի տինին ալիւնէրէտէ օլու ա'ուրինլէնին վ

ԴՐՅԱՆ- Եթափյին էն տիգգաթլը Թեգայ-
եիւա իւզերինէ գօմա . Էյէր “Պունլարըն
Ճեմիսինի կէնճլի յիմտէն պէրու սազլատըմ” տէ-
յէ պիլսէն պիլէ, Եինէ պու սազլամագ՝ Եպէտի-
մբ իշխն իւմիտ էտէմէը Թեմէլ օլամագ :

Եա՛ էպէտիլիք, էպէտիլիք : Լաղոմը կի-
պի քիմ մուգայեէտ օլա պիլիք, քի էպէտի-
լիք իշխն պինա Եթափյի իւմիոլէրի եանկլոշ
օլմայա : Պէլքի չօճուգըուգտան պէրի քիլի-
սէյէ կիմմէյէ ալըշմըշարն, վէ պէլքի անձագ
պիր գաչ Ափրակի կիւն կէրի գալմըշարն . պէլ-
քի ագշամ սապահ օտանտա տուալէրինի գա-
նունձա Եթափն, վէ իհմիմալ քի՝ չօճուգ-
ըուդունտան պէրի անձագ պիր քաչ քէրրէ
վագի՛ օլմուշ քի, պու հէր կիւն կէցէ սու-
նուլան տուատան կէրի գալմըշարն . վէ պէլքի
Տահա էքսիլիյիմ վա՛ր մը, տէյիւ սօրարսըն :
Եա՛ վա՛հ . միւմըին աիր քի հէփ պունլարը
եափորգտան սանկրա սանա ասրւ լազըմլը օւան
հէր շէյէ միւհմաճ օլասըն . իհմիմալ քի
պիր եէնի եիւրէյէ վէ Ծիսուս Վրիսոստա
հիսուն օլմազա միւհմաճսըն : Վրիսմիան
տուասրոզ եաշայամագ . լաքին իպատէթին ա-
շիքեարէ սուրէթլէրինէ պիրազ թեգայեիւտ
ատէմի . Վրիսմիան էթմէզ : Կէրչէք՝ պէրքի
սէօլլէրինի Ալսհա խիմապէն սէօլլէտին .
լաքին Փիքրին քիմտէ իտի, եիւրէյին
քիմտէ՞իտի : (Օնլար տախի Ալսհատա՞ մը ի-
տիլէր . աիզ իւսմիւնտէ Ալսհ իլէ սէօլլէշ-
մէնին սուրէթինի կէստէրտիյինտէ՝ Փիք-
րին չոդ քէրրէ պաշգա մասլահամլար իլէ

մեշղուլ տէյիլմի իսի : Պէլքի պա'զը ա-
տէմլէր պիւթիւն այլար վէ սէնելէր տուա'-
սըզ կէշիրմէքտէ իբէն , սէն տինին պօրմշարը-
նա տէ յամ իւզու տիգդաթ էթտին . լաքին
օնլարտա նէ ազ հարարէթ , նէ ազ սրտգ վէ
նէ ազ րուհ վար իտի : Ո՞իւլահազա էյլէ քի ,
ֆիբբին տէրունէն Ալլահտա օլմագորզըն գաչ
քէրրէ սէճտէ գըլտըն . վէ քիլիսէտէ տիգ-
դաթ էթմէյէրէք գաչ քէրրէ Ալլահըն Իւ-
լամբնը իշխմմիշսին . վէ օնտան սօնկրա տիւ-
շիւն քի , Աէն տախի կիւնլէր վէ այլար տուա'-
սըզ կէշիրմիշսին , տէնիլէ ողիլմէ զմի . վէ հա-
զիգաթ տիւնեատա Ալլահսըզ եաշայանլարա
պէնզէմիշ տէյիլմիսին : Լաքին էյէր տուա'-
լէրինի զիյատէսիննէ հարարէթ վէ տէրունի
սրտգ իլէ էթտին իսէ տէ եինէ պիր կիւնահ-
քեարըն իւմիտինին թէմէլի օնլար օլամազ .
օլ թէմէլ եալընըզ Ծիսուս տուր :

¶ 6. Ճ'իւմլէ էպէտի ումուրուն իշիւն աշի-
քեար քէօթիւլիքլէրտէն թէքմիլէն ազատ
օլտուղունա , վէ տիւնեանըն քաղահ-ն-ը-ըլ տէ-
ռէյէ նօմ-ը-ը- կէշիրմիշ օլտուղունա կիւվէնմէ :
Նիւ պիր քիմսէնին էօմրիւ օլ գատար գապա-
հաթսըզ տէյիլ տիր քի սէլամէթ իլէ Ալլահը
գարշըլամազա պիր էյի իւմիտ վէրէ : Աէնձլէր
օլսուն իխմիյարլար օլսուն՝ գուրթարըճըլարը
օլմայըննա էպէտէն հէլաք օլուրլար , վէ տիւ-
նեանըն գապահաթսըզ օլմազա ազ գալմըշ
սայտըզ է'օմիւր՝ Ալլահըն ի՞նտինտէ հագիր
նամբեօրլուգտան վէ պինամուսլուգտան ի'պա-
րէթ պիր է'օմիւր տիւր :

Պէլքի սէնին մէշրեպին չօղունու հէլաք ե-
 տէն աշխթեար պէտ խույլար իլէ քիրլէնմէմիշ
 օլա . պէլքի եէմին էտէնլէրին քիւֆիւրլէրի
 սէնին տուտազլարընտան չըդմամըշ օլա . պէլ-
 քի պէքընին եա զինաքեարըն պէտ հարա-
 քէթէրի սէնի լէքէլէմէմիշ օլա . պէլքի սէ-
 նին տիլին ա'տէթա կէրչէք սէօյլէմիշ օլա , վէ-
 եալանճընըն հիլէլէրի սանա մալիւմ օլմա-
 մըշ օլալար . գապիլ տիր քի պունլարտան
 վէ տահա պաշտա աշխթեար պէտ խույլարտան
 եանագապահամըլը օլմամըշ օլասըն . լաքին եինէ
 պունլար ա'զիմ մահչէր կիւնիւնտէ ասլա սա-
 նա թա'տիլ օլմանըն իւմիտինի վէրէմէզ : Օ ի-
 րա էլպէթ կիւնահլէրին վար , վէ էն քիւ-
 չիւք կիւնահըն քէմիյինին տէրէձէսինի պէ-
 յան էթմէք միւմքիւն տէյիլ տիր : Բարիստոս
 էֆէնտիմիզին թա'լիմի կիւնահլարը էն քիւ-
 չիւք վէ էն ազ օլանլարը Ալլահա օն պին
 եիւք պօրճլու կիւզի կէօսթէրիր : Կէրչի' պա-
 զըլար պէլքի պունտան զիյատէ պօրճլու տուր-
 լար , վէ լաքին պօրճլարը պունտան ազ օլան-
 լար եօգ տուր . վէ պու վէճչ իլէ Ալլահըն
 ինտինտէ էն ֆազիլէթլի իլէ էն ֆասիտին ա-
 րասընտա' գապահամթտան եանա' պէլքի սէ-
 նին դըյաս էթտիյինտէն չօգ ազ ֆարդ վար :
 Խմտի կիւնահտան ազատ գալտըմ գըյասընա
 կիւվէնմէ . էյի պիլ քի ա'ֆվ օլունմամըշ
 եալընըզ պիր կիւնահ պիզէ ճանը էպէտէն
 զազէպէ հիւքմ էթտիրմէյէ եէթէր : Ո'կէք-
 լէրի կէօբտէն եալընըզ պիր կիւնահ տիւշի՞ր-
 մէտի մի . շիմտիրի ասիրտէ քիւշիւք տէնիլէ-

Առ եալընըզ պիր կիւնահ հազրեթի Առէմի
մէննեթտէն չըգա՞րմատըմը :

7. Ճ'իւմյէ էպէտի ումուրունու Է՛սմիրիւ-
նիւն Եյլյէ Ե- Եուոյէ իւզէրինէ պինա էթմէ :
Խոտէպ սէվիլէճէք պիր շէյ աիր . Վրիսթի-
անըն մէշրէպինէ զիյնէթ վէրիր , ամմա պիր
ատէմ սալթ օնունլա Վրիսթիան օլամազ :
Պապիլ տիր քի պիր ատէմ էհլի էտէպ օ-
լու , վէ եինէ տինէ մալիք օլմայա : Լ աբին
պիր քիմսէ էհլի էտէպ օլմագսըզըն տինտար
օլամազ : Տիւրլիւ սէպէպլէրտէն էտէպ հա-
սրւ օլա պիլիր . վէ եինէ եիւրէք պիւթիւն
պիւթիւնէ Վլլահտան ուզագ գալմըշ օլա-
պիլիր : Ուուգատտէմա զիրը օլունան կէնձ
հիւրիւմտար՝ Վլլահըն թէնպիհլէրինին չօ-
զունա օլան աշիրեարէ թէգայեիւտիւն հագ-
դընա տէյէ պիլիր իտի քի , "Պունլարըն
մէմի'սինի կէնձլիյիմտէն պէրու սագլատըմ" ,
վէ ոկոյլէ իրէն՝ եինէ կիւնահտա հէլաք օլ-
մագտա իտի : (Օնուն Էօրնէյինտէ կէօրիւր-
սիւն քի պիր ատէմին Է՛սմիրւ զայէթէ է-
տէպանէ , տավրանըշը զայէթ սէվիլէճէք , տին
իշիւն արզուլէրի զիյատէսիյլէ հարարէթլի
օլտպիլիր տէ՝ եինէ հէփ պունլար իլէ տինտէն
կէրի գալըպ Բ'զզէթէ նայիլ օլմազ : Աէն
էտէպէ օնտան զիյատէ մուգայեէտ օլմուշ-
մուսուն . սէնին տավրանըշըն օնունքինտէն
սէվիլէճէք մի օլմուշ , եախօտ էպէտի հայաթ
իշիւն սէնին արզուն օնունքինտէն հարարէթ-
լի մի օլմուշ . Էյէր օլմամըշ իտէ , պու մէմի'
կէսնէլէր օլ կէնձտէ իրէն՝ եինէ մէննէ-

թին եօլունտաա տէյիլ իտի իսէ , սէն պուն-
լարըն սէպէպինտէն ճէննէթի նա՞ոըլ իւմիտ
ետէ պիլիբախն :

8. Եյէր եպէտի իւմիու երինի պու նէս-
նէլէրին հիշ պիրիսինէ գօմամագ կէրէք իսէ ,
օնլորը տիսէր սէվիլէճէք ախլազլէրէ գօմագ
նէրէտէ գալըր :

Չօդ կէնճ քիմնէլէր՝ պէօյլէ տիւրիւ տիւր-
իւ նէսնէլէրէ մալիք տիրլէր , վէ եինէ հիշ
սահիչ տինտարղըգչարը եօդ տուր : Խէրչի
Վըահը վէ եպէտիլիյի շէյ եէրինէ գօմազլար
իսէ տէ , կէօրիւնիւր քի եիւրէլինտէ խը-
սըմարրնա վէ տօսթլարընա մուհա պպէթմար ,
եիւզէրինտէ շէնլիք վէ սիւրիւր փարլար , վէ
իլմին քէմալիյէթէրի՝ ա'զըլլարընա զիյնէթ
վէրիր . վէ կէօրիւնիւր քի շու պիր իզթիզա
ետէն շէյտէն զայրը պիր շէյէ միւհմաճ
տէյիլէր . լաքին օլ պիր շէյէ միւհմաճ օլմա-
զիք եպէտի տիւնետտան եանա հէր շէյէ
միւհմաճ տիրլէր : (Կ)րատա օնլարա եալընըզ
հիսուսուն հէր շէյտէ հէր շէյ օլմասընա սէ-
պէոլ օլան ալշագ կէօնիւլիւ տինտարղըզն եար-
արմը ֆայիտէ էտէճէք : Խօլիւմտէն սօնկրա
տալթ տինին հիւսնիւ կիւզէլ կէօրիւնէթէր .
վիւճուտուն վէ թապի'աթըն վէ թավուրուն
հիւսնիւ արթմըզ խօշ կէօրիւնմէյէ գուզվէթէ-
րի օլմայաճագ տըր : Աահիչ տինտարղըզ պու-
լունմատըզ եէրտէ պունլար պիր ազ վա-
զրիթ գալըր շէօհրէթէր տիր , քի շամու-
ճագ սօլուպ արտլարընա հիշ իզ պրագմագ-
լար : Չօդա վարժաղ էն ա'զըլլը սէօյլէյէն

տիլ՝ էն ա'գրւսրզ գատար սիւքիւթ օլաճագ. կիւզելիք վէ չիրբինիք մեզարտա պիր րիւթ պէտէ օլաճագ. Հարաքեթէրի էն կիւզել վէ թավուրլարը էն տիլպէր օլանլար օրատա եապանի վէ հայվանի ատէմ իլէ պէրապէր օլաճագլար : Շ'եմալին, տավրանըշըն վէ ա'գլւն հիւսնիւ կէնճ քիմսէլէրէ՝ սօնու կէլմէզ տիւնեայա պու ա'ճէլէ եօլճուլուգլարընտա ի-քէն՝ զիյնէթ վէրէպին . լաքին օնլարը պիր սէմակի մեքեան իշիւն եալընըզ ախն հազըր էտէճէք : (Ալար ճէվհէր սանտրդընըն իւս-թիւնտէ փարլայա պիլիք, լաքին միւճէվհէրէ սալթ ախն զիյնէթ վէրէճէք :

Խմտի էյ կէնճ տօսմժում՝ էյէր քէնտի սա-հին հալինի պիլմէք իսթէրսէն, ա'անկը մուր-տարլըգատն հըֆղ օլունմուշում, էտէպէ միւթալիդ հանկը պօրճլարը իճրա էթմիշիմ, ախնէ տայիր հանկը գանունլարը թութմու-շում, եախօտ հանկը հիւսն իլէ միւզէյէն օլմուշում, տէյիւ թէ ֆթիշ էթմէ . իլլա սօր քի, Վէնտի եիւրէյիմն քէօթիւլիցիւնէ աշ-նա օլտում մու . Վլլահա թէվզէ էթմիշ-միյիմ . չարէտիզ ճանըմը Իապա Ընիսուս Վարիստոսա էմանէթ էթմիշմիյիմ, վէ էպէտի սա'ատէթիմի վէ էյլիյիմի օնտա արամը շմի-յըմ : Եյէր հէփ պունլարը էթմէմիշ իսէն ախնի պիլմէզսին :

9. Եյէր ճիւմէ մատաէլէրին պու էն իգ-թիզալըսընըն հագզընտա ալտանմագտան սա-զընմագ իսթէրսէն, կիւնահտան Վլլահա սա-հինէն տէօնմէք հո-ն-լ-լ-լ լուց օլունցուն-

գանըս՝ տայիմա Փիքրինտէ սագլամազա մու-
գայեկտ օլմալըսըն : Ա՛խւահազա էյլէ քի,
պունսուզ գուրմուլամազսըն : ՞ Քրիստոս տէր .
" Աէրշէք կէրշէք տէրիմ սանա, էյէր պիր
քիմնէ սուտան վէ Ռուհտան տօղմազսա , Վլ-
լահըն փատիշահըղընա կիրէմէզ" : Ըստ .
Դ . Յ .

Աւազիլէթ՝ քրիսթիան մէշրէպինէ հէր նէ
գատար լազըմ իսէ տէ , եինէ ՞ Քրիստոս տէ-
մէզ քի էյէր պիր ատէմ ա'տէթլէրինտէ ֆա-
զելէթլի եախօտ էօմրիւնտէ էհլի էտէպ օլ-
մազսա , եախօտ տինին աշիքեարտէ օլան գա-
նունլարընը տիգգաթ իլէ թութմազսա , Վլ-
լահըն փատիշահըղընը կէօրէմէզ . զիրա գա-
ռիլ տիր քի՝ պիր քիմնէ հէփ պունլարա մու-
գայեկտ օլա տա՝ էնճամը եինէ ճէննէթէնա-
յիլ օլմայա : Խլա պիր ատէմ Ռուհտան տօղ-
մազ իսէ . Վլլահըն փատիշահըղնա կիրէ-
մէզ , տէր : ՞ Քրիստոս քէնտի վասիթասի իլէ
ճիւմը Վլլահա եազլաշանլարըն եիւրէբլէ-
րինտէ հասըլ օլան Վլլահանի թէպտիլաթըն՝
սէնին ճանընըն սա'ատէթի իշիւն լազըմ օլ-
տուզունու կէօսթէրիր : () քէնտի քէֆարէթ
էտիճի էօլիւմիւ իլէ Վլլահըն թարաֆընտան
սէնին սաա'տէթինէ օլան էնկէլլէրի գալորը-
տը . վէ սէնին կիւնահտան տէօնմէն իլէ՝ սէ-
նին թարաֆընտան օլան էնկէլլէրի տէ դալ-
տըրմագ իսթէր : Վլլահըն շէհատէթինէ ի՛-
թիգատ էյլէ , քի ճէննէթէ պաշգա պիր եօլ
եօգ տուր . զիրա օլան եօյ թա՛րիֆ օլուն-
մուշտուր : Աէկվպէ էյլէ , վէ կէլէճէք զա-

զէպտէն գաչ : Խնան , վէ քէնտինի Վշիստոսա
թէսլիմ էլլէ :

10 . Պլա ժորտէ է-վընէ նէ ֆէտէ-ը պ
հինայ շընչնա պէր դու :

ԼՇ պէնիմ ճանրմ , հայաթըն եօլու պէ ցյլէ
տար օլտուղու կէրչէքտէն սահի՞ն մի տիր .
վէ միւմիի՞ն մի տիր քի մէշրէպ աշիքեար-
տէ պու գատար շէյլէր իլէ զիյնէթլէնմիշ
օլտուգտան սօնկրա՝ եինէ եիւրէր էստ աձը-
լըղնտա վէ նահագգլըղն պաղընտա գալա
պիլսին : (Ը ույանտրրան կէրչէքլիք սէնի ու-
յանտրրսըն . “ էլաբէ կէօթիւրէն գափու
էնի՞ վէ եօլ կէնիշ տիր , վէ օնտան կիրէնլէր
չօգ տուր ” տէյէն , սէնին հաքիմին տիր :
“ Տա՞վէթլիլէր չօգ՝ ամմա սէշիլմիշէր ազ
տըր ” տէյի սանա խառպէր վէրէն օ տուր : (Ն-
նուն սէօզիւնիւ սայմամագ էտէ՞րմիսին : Աէն՝
եա էպէտի տէրտէ եախօտ էպէտի շաղը-
զա կիթմէքտէ , վէ սէնին Շըահընը եա կիւ-
լէր եախօտ զաղապլէ տօլու նազար իլէ կէօ-
րէմէր իքէն , քէնտի քէնտինի ալտաթըրու
մուլմազ շէյէ իւմիտ էտէ՞րմիսին : ԼՇ շիմ-
տի օնուն հուզուրունա կիտէմէր օլայիտին ,
կէլէմէր սա՞աթտէ նէ՞րտէ պուլունուրուտուն :
ԼՇ պէնիմ ճանրմ , կէօզիէրի աթէշ ալէվք
կիպի օլան հաքիմին էօնիւնտէ կէօրիւնմի-
սին . օ քի՞ սէնին հէփ կիզի՞ կիւնահէրինի
պիլիք վէ էն ճիւղի շէյ տախի օնտան կիզ-
լէնէմէզ . իմափ օնուն մըհամեթինի էտին-
մէր իշիւն նէ՞ սէպէպ կէօսթէրէ պիլիքիմ :
(Նա՝ “ Աէնտէն պիրաղ խառպէրիմ վարըար ,

վե հելաք օլաճագ փութիւրէսթլէրէ պէն-
 զէմէյիպ սանտ Ռա՞պպ տէր իտիմ", մի տէ-
 յիմ . լաբին ո' և Պանտ հեր եա Ռապպ ետ
 Ռապպ տէյէն կէօքլէրին փատիշահըզընտ
 կիրէմէք տէյիլ տիր" տէ՞մէմիշ մի . մէրհա-
 մէթ իշխւն պու սէպէպի կէօսթէրմէք՝ գա-
 ռապահաթըմը տահա աղըր ետիպ՝ փութիւ-
 րէսթլէր պիլէ մահէր կիւնիւ պէնի զաղէպէ
 հիւքմ էթմէյէ իւղէրիմէ գալդմալարընտ սէ-
 պէպ օ՞լմայաճագ մը : (Ծնլար՝ օնու թանը-
 մատրլար, վե օնուն իշխւն օնու սէվմէտ'լէր .
 լաբին ո'էն օնտան խապէր ալտրմ, վե օնու
 սէվմէթ ի-նէ-նէտիմ : "Ե՞օմրիւմ" կէօրիւնիւրտէ
 կիւղէլ իտի, հարաքէթիմ սէվիլէմէք, թա-
 պի՞աթըմ միւրիւվիլէթ, ի վե տայրանըըմտող-
 րո՞ւիտի", մի տէյիմ . լաբին պուն արըն հե-
 փիսի՝ Ալլահը ունութառուղումու վե օնա գար-
 շը ա'սը օլուպ պաշ գալորդարզըմը խաֆիֆ-
 լէտէպիլի՞ր մի : Պիր միւճրիմին գաթլ վե
 ա'սլըրգ գապահաթլարը իշխւն հաբիմ հու-
 զուրունտա տա'ժասը կէօրիւլիւր իրէն՝ իւղէ-
 րինէ օլան հիւքմիւն մէղտուրնտան գուրթու-
 լուպ ա'փվէ նայիլ օլմագ իշխւն՝ Եկէրչի պու
 գապահաթլարը իշլէմիշ իսէմ տէ՝ ասլա գօն-
 շումուն պաղչէսինտէն ոիր շիշէք՝ եա աղա-
 ճընտան պիր էլմա չալորդըմ եօգ տուր, տէ-
 մէսի՝ փէք էյի պիլիրիմ՝ քի, է'օզիւր զրմնըն-
 տա քէնտինէ հիշ պիր Փափտէ էթմէյէմէք
 տիր : Պունճիլէյին պէն տախի՝ էն ա'լա վե-
 լիինիմէթիմէ նամքեօրլուգ, Ալլահըմա ա'-
 սլըրգ գապահաթլարը իլէ շիքեայէթ օլուն-

առողում թագահիրտէ, պու Են մեքրուչ կիւ-
նահլարւ Ե'օդը իշխւն՝ ազրանըմ օլան ա-
տէմյէրէ Էթտիյիմ քերէմի կէօսմէրսէմ,
պանա Փայիտէսիզ օլաճագ :

Եօգարրտա միւլահազա Էթտիյիմ ատէմին
մէլիւլ հալի պանա նէ՛ գօրգուլու պիր խա-
պէր տիր : (Կնուն նէ՛ սէվիլէճ'ք հարաքէ-
թի վար իտի, ոնուն տավրանըշը նէ՛ ֆաղիւ-
լէթի իտի . Էպէտի հայաթըն եօլունու պուլ-
մագ իշխւն կէնճեյինտէ շէքտիյի արդու նէ՛
խօշ իտի : Լաքին հէփ պունլար իլէ Եինէ
կէօրտիւմ քի, օնտա իդթիզալը օլան ու ո՛ւ-
չէ եօգ իտի : Խմտի է՛յ պէնիմ ճանըմ՝ օլ
պիր շէյէ սէն մալիք օլտունմու . օնուն կէօս-
թէրտիյի սէպէպլէր գատար սէպէոյ տախի
կէօսմէրէ պիլի՞րմիսին : (Կնուն իլէ, Պուն-
լարըն հէփիսինի կէնճիյիմտէն պէրու սադ-
լատըմ, աէյէ պիլի՞րմիյիմ . հայաթըն վէ
սէլամէթին եօլունու՝ զէնկինլիք վէ հիւրիւ-
մէթ տուղաղլարընըն օրթասրնտա օնուն
արատրզը գատար հարարէթ իլէ՝ պէն տահա-
ալլագ հալիմտէ արատրմ մը : () նէ գա-
տար իլէրլէտի իսէ տէ, Եինէ թէթիմիլ Պրիս-
թիսն օլմագ գատար իլէրլէմտի . վէ սէն
նէ՛ իմ քի, տին իշխւն թէգայեթւտիւմ՝ օ-
նունքինտէն չոգ ազ հարարէթի տիր, վէ
կէօրիւնիւրտէ՝ տավրանըշըն Վլահին միւ-
րտորնա գիէք ազ ույմուշուր : Խմտի Է՛յ
պէնիմ ճանըմ՝ նէ Եափաճագսըն . Փէրրահ-
լըդ վէ մուհապէթ գատիշահըզընտան սիւ-
րիւլիւա՛ շիմտի մէրհամէթի օլան Գուրթա-
ըըճնըն սանա՝ Է՛պէտէն վար կիթ, տէմէսի-

Նի հշեթմեյէ թէհամմիւլ էտէ պիլի՞րմիսին :

Եա՛ Ալլահը՝ պու հիյպէթլի սէօզերի պանա իշխմտիրմէ . իշմէ եօնիւնտէ տիղ շէօքէրիմ, վէ մէրհամեթինի էտինմէք իշիւն սէպէայ կէօսթէրէճէք հիչ պիր շէյիմ եօդ տուր, քի սէնին նազարընա լայլդ օլա . լաքին հէր ախէր սէպէպտէն սոյունմուշ իբեն կէօսթէրէճէյիմ սէպէայ պու օլուն քի Ծիսուս պէն կիւնահքեար իշիւն էօլտիւ : Դէ եափաճաղոմը սէն պանա էջրէթմիշսին . պանա հայաթ վէ սէլամէթ իշիւն օնա վարմաղա թա՛րէֆ էթմիշսին . օնտա թէմէլ գօմուշսուն, քի օնուն իւզէրինէ եպէտիլիք իշիւն պինա էտէ պիլիրիմ . պէնիմ հէր շէյիմ օնա տայանսըն . պաշգա իւմիտ քէօշէսինտէն պէնի պիւթիւն պիւթիւն քէս . թէֆթիշ էտիպ պէնի թէճրիպէ էյլէ . էյէր քէնտի ճանրմը ալուաթըյօրսամ, եանկլըշըմը պանա կէօսթէր, վէ եպէտի իւմիուլէրիմի խաչանմըշ Պուրթարըճրտան պաշգա պիր շէյէ տայաթմագոտան պէնի սագլա . Եա՛ Ապա՛ եանկլըմանըն էյրի եօլարը չօդ տուր . հայթըն եօլու իսէ տար տըր . լարին էկէրիփ տար իսէ տէ՛ եինէ ճէննէթէ կէօմիւրիւր . պէնի օլ էմին վէ սէլամէթ եօլտա եիւրիւթ, պէնի Վրիստոստա պուլունմուշ գըլ, պէնի օնտա տուրտուր, վէ պէնի օնուն իլէ պու ա՛զիզ պազայրշտան հէմ պու էօմիւրտէ հէմ եպէտիտէ՛ միւպարէք էյլէ . Ո է սէն, եա՛ միւպարէք Ծիսուս, իւմիտիմ վէ սէլամէթիմ օլ, վէ սէնի պէնիմ հէր շէյէ գառըր Պուրթարըճրմը պուլմաշա քէրէմ էյլէ . Ծին :

ՀԱՅՈ-ԱՐՄ ՀՀ

ԵՎԵԼ Ա ԽԱԾԱ ՀՀ
ԵՎԵԼ ԻԿԱՆՈՒ ՀԱՅՈ

